Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 95 (9081). • 1987 йил 20 май • чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

МАРОМИДА, СИФАТЛИ

КОММУНИСТИК районидаги Свердлов номли колхознинг Комил Йўлдошев бошлиқ бригадаси аъзолари Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган йилда 100 гектар майдонда деҳқончилик қилмоқдалар. Уларнинг аҳди гектар бошига ҳосилдорликни 35 центнерга етказишдир.

Пахтакорлар чигитни қисқа муддатда, қулай фурсатда экиб олдилар. Ҳосил бўлган қатқалоқ бартараф қилинди. Дала ишларида коллективнинг Анвар Тойлибоев, Эркин Эргашев, Орзу Исоқова, Тўхта Асилбекова сингари аъзолари барчага ибрат бўлишяпти.

Айни кунларда коллектив далаларида ғўза қатор ораларига ишлов беріляпти, минерал ўғитлар билан озиқлантириляпти. Культивацияни сифатли ва маромида ўтказишда тажрибали механизатор Эрон Исоқовнинг хизмати катта бўляпти.

З. ТОЖИБОЕВ.

ЕРНИ ҚИЗДИРИНГ, ПАРВАРИШГА ЗЎР БЕРИНГ

БУ ЙИЛГИ баҳор бошқачароқ келди. Февраль ойида кунлар исиб кетиши натижасида, сабзавот ва картошкани ҳар йилдагидек 10—15 кун илгари экиб олиш мумкин бўлди. Лекин апрель ойида кетма-кет ёмғир бўлганлиги учун экилган помидор, бодринг, картошкаларнинг ривожи яхши эмас, парвариш анча сурилиб кетди. Шунинг учун бу йилги шароитда ерни қиздиришга алоҳида аҳамият бериш керак.

Помидорга комплекс ишлов бериш зарур. Тезда ариқ ичи культивация қилиниб, ўсимлик атрофини юмшатиш, ерни бироз қиздириш, сўнгра маҳаллий ва минерал ўғитни қўшиб озиқлантириш ва суғориш лозим.

Сабзидан юқори ҳосил олишнинг муҳим омилларидан бири бу — ягана қилишдир. Текширишлар шуни кўрсатдики, кўпчилик хўжаликлар сабзини бегона ўтдан тозалайдилар-у, лекин ягана қилишга аҳамият бермайдилар. Калинин районидаги «Хасково» совхози, «Партия XX съезди» колхозининг айрим бригадаларида шундай ҳолат рўй берган. Одатда, ҳар бир ўтоқ вақтида сабзи ягана ҳам қилинади, бунда сабзи ораси 5—6 см кенгликда қолдирилиши лозим. Ана шундагина мўл ҳосил етиштирилишига замин ҳозирланади. Бу йил пленка остига экилган бодрингнинг ҳам авжи паст. Шунинг учун бу экинга ҳам қисқа муддатда комплекс

МУТАХАССИС ДАЛА АЙЛАНАДИ, МАСЛАҲАТ БЕРАДИ?

ишлов бериш лозим. Биринчи навбатда ягана қилиб, ўсимлик атрофини юмшатиб, ариқ ичларини культивациялаб — маҳаллий ва минераль ўғитни аралаш қилиб озиқлантириш талаб этилади.

Бу йилги шароитда ўсиб кетган карам, картошкани культивация қилиш, ариқ олиш ва озиқлантиришни трактор бир маротаба киргaнда амалга ошириш мақсадга мувофиқдир. Акс ҳолда ернинг структураси бузилиб, тупроқ зичланиб берч бўлиб қолади. Шунда ҳам фақат етилган ерга трактор киритишни маслаҳат берамиз. Кунгай ерлардаги экинни пешингача, кунга тескари ерлардаги экинларни эса тушдан кейин парвариш қилиш керак.

Бу йил бегона ўт, турли касаллик ва қашароотларнинг кўп бўлиши кутилмоқда. Шунинг учун ҳар бир карта доимо мутахассислар назорати остида бўлиши талаб қилинади. Ўртаги карамни экишни тезда туғаллаш лозим. Бу муддатда Тошкент-10 навини экиш тавсия этилади. У август бошларида пишади. Экишдан илгари ер яхши текисланган бўлиши шарт. Шунда агрегатлар унумли ишлайди, суғоришда тупроқ маромида намланади, сувчи ва механизатор иши осон кечади. Акс ҳолда пастқамликда сув тўпланиб қатқалоқ босади. Ёш ниҳолларни қисиб қўяди, дўнгликларда эса кўчат қуриб, гектар тўла бўлмайди, пировардида ҳосил камаяди.

Аҳолини йил бўйи сабзавот билан таъминлашда кўкат сабзавотларнинг аҳамияти каттадир. Кўпчилик хўжаликлар кўкатларни далаларнинг турли ерига жойлаштирадилар. Бу эса ўз навбатида алмашлаб экишга халақит беради.

Калинин районидаги Свердлов номли совхозда эса кўкатлар фақат дала шийпони атрофига жойлаштирилган. Кўкатлар деҳқонларнинг олдиларида бўлгани учун бегона ўтдан тоза, оқава сувлар далага кирмайди, энг муҳими йил бўйи кўкатларни бемалол ўриб давлатга топшириш мумкин бўлади.

С. МАҲКАМОВ,
Ўзбекистон сабзавот, полиз ва картошкачилик илмий текшириш институти ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРИШ «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАЗОРАТИДА

БЕДА ЎРИМИДА

● ПИСКЕНТ районидаги Охунбобоев номли колхознинг Туроб Асраев бошлиқ озуқачилик бригадаси далаларида ўрим-йиғим ишлари қизғин бормоқда. Улар бу йил мавжуд 16 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 270 центнердан кўк масса етиштиришга бел боғлаганлар. Айни кунларда янги ўрилган беда пешма-пеш фермаларга жўнатиляпти.

Суратларда: (ўнгда) бригада бошлиғи Т. Асраев; ўрим пайти.

А. Зуфаров фотолари.

ЗАРБДОР ОЙЛИК ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

ОҲАНГАРОН РАЙОНИДАГИ «ОҲАНГАРОН» СОВХОЗИ МЕҲНАТКАШЛАРИ ТОҒ ЭТАКЛАРИ ВА ҚИР-АДИРЛАРДАН КЎПЛАБ ТАБИИЙ ПИЧАН ЙИҒИШТИРИБ ОЛИШГА ҚАРОР ҚИЛДИЛАР

СОВХОЗДА бу йилги чорва қишлови даврида озуқа танқислиги яққол сезилиб қолди. Ўтган йили озуқа тайёрлашда йўл қўйилган нуқсонлар, тайёрланган озуқанинг сифатсизлиги шунга олиб келди. Натижада совхоз январь ойининг иккинчи ярмидан бошлаб қўшни хўжаликлардан озуқа сўрашга мажбур бўлди. Биргина «Ғаллақудуқ» совхозининг ўзидан 100 минг сўмлик силос сотиб олинди. Бундай аҳвол совхоз экономикасига ҳам салбий таъсир кўрсатди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш камайди, тайёрланган маҳсулот сифатига путур етди.

Совхоз партия комитети ва хўжалик коммунистлари йўл қўйилган ана шу нуқсонларнинг сабабларини ўрганиб чиқдилар ҳамда чорва молларини ем-хашак билан тўла таъмин этиш учун хўжаликда барча имкониятлар борлигини аниқладилар. Шунинг учун ҳам партия комитетининг 17 апрелдаги кенгайтирилган йиғилишида ана шу масала муҳокама қилинди.

— Хўжалигимизда чорвачилик етакчи соҳа ҳисобланади. Келгусида бу муҳим тармоқни жадал ривожлантириш энг муҳим вазифалардан биридир, — дейди совхоз партия комитетининг секретари Файзулла Шеров. — Бу йил хўжалигимизда 387 тонна гўшт, 2140 тонна сут, 1 миллион 100 минг дона тухум етиштиришни режалаштиришган. Қорамоллар бош сони 2560 бошга, қўйқўзилар 30 минг бошга етказилади. Бу катта вазифаларни амалга ошириш ўз-ўзидан озуқа базасининг мустаҳкамлигига боғлиқ. Совхозда бу йил 7900 тонна дағал хашак, 1200 тонна сенаж, 8660 тонна силос, 300 тонна витаминли ўт уни ва бошқа озуқалар тайёрланди. Бу топшириқни бажариш учун аниқ тадбирлар белгиланди. Биринчидан озуқа экинлари майдони кенгайтирилади. Пудрат усулида ишлашга ўтказилган озуқа етиштирувчи бригадаларнинг иши янада такомиллаштирилиб, беда, маккажўхори, озуқа лавлаги ҳосилдорлиги оширилади.

Бу йилги кўкламнинг серёғин келиши туфайли тоғ этакларида, адирларда, дарё ёқаларида табиий ўт-ўланлар жуда яхши ўсди. Бу қўшимча равишда кўплаб тонна қимматли чорва озуқаси — табиий пичан жамғариш имкониятини бермоқда. Совхоз коммунистларининг ана шу имкониятдан самарали фойдаланиш, мўл-кўл табиий хашак йиғиштириб олиш тўғрисидаги қимматли ташаббусини хўжаликнинг барча меҳнаткашлари, комсомол-ёшлари ва мутахассислари қўллаб-қувватладилар. Хўжаликда ишлаётган ҳар бир ишчи ҳисобига 500 килограммдан табиий озуқа жамғаришга аҳд қилинди. Ана шу йўл билан 500 тоннадан кўпроқ қўшимча табиий хашак тайёрланади.

11-, 12-, 14-, 15-ўрта мактабларнинг коллективлари ҳам озуқа тайёрлашда ўз ҳиссаларини қўшишга аҳд қилдилар.

Совхозда май — табиий хашак тайёрлаш зарбдор ойлиги деб эълон қилинди. Хўжалик маъмурияти табиий хашак ўрими иштирокчиларига етарли шарт-шароит яратиб бериб, озуқани ўз вақтида ташиб келтириш учун керакли техника билан таъминламоқда. Табиий хашак тайёрлаш бўйича социалистик мусобақа ташкил этилди. Энг яхши кўрсаткичга эришган бўлимлар, бригадалар, мактаблар моддий ва маънавий рағбатлантирилади.

Н. АБДУРАСУЛОВ.

ФУРСАТ БОЙ БЕРИЛМОҚДА

БУ ЙИЛ Оржоникидзе райони озуқакорлари қишлов учун 29 минг 500 тонна ем-хашак жамғаришга аҳд қилишган. Ҳозир бу борада қизғин кураш бормоқда. Буни район бўйича ўтган ўн кунликда йиллик режанинг 29 проценти миқдорида ем-хашак жамғарилганидан ҳам кўрса бўлади. Айниқса, илғор хўжаликларда бедани ўриш, пичан тайёрлаш, сенаж бостириш ишлари намунали ташкил этилган. Масалан, СоюзНИХИнинг «Красний водопад» экспериментал базаси коллективи сенаж бостириш йиллик планини 144 процентга, «Октябрь» колхози 131 процентга бажаришди. Бу хўжаликларда озуқа экинлари яхши парвариш қилинганлиги туфайли беданинг биринчи ўримининг ўзиданоқ 150—200 центнердан ҳосил олинмоқда. Ўрими тугалланган майдонлар тезда озиқлантирилиб, суғорилаяпти. Бу кейинги ўримлардан ҳам кўзланган самарани қўлга киритиш имконини беради.

... Лекин райондаги барча хўжаликларда иш яхши ташкил қилинган, деб бўлмайди. Беда ўримига киришилганига ўн кундан ошди. Шунга қарамай, баъзи хўжаликлар бу масъулиятли паллага панжа орасидан қараб, фурсатни бой бермоқдалар. Масалан, «Химик» совхози озуқакорлари мавжуд 245 гектар майдондаги беданинг эндигина ярмини биринчи ўримдан чиқаришди, холос. Ўрим вақти аллақачон етганига қарамай «Маданият» колхозида 159 гектар ердаги бедани зудлик билан йиғиштириб олиш ҳақида ҳеч ким бош қотирмаяпти. Беда эса ғунчалашдан қийғос гулга кирди. Сал вақт ўтиши билан унинг барги тўкила бошлайди.

Боғ-роғлар, канал ва ариқлар бўйларида табиий ўт-ўланлар мўл-кўллигига қарамай, улардан пичан тайёрлаш ҳақида райондагилар эндигина ўйлаб кўришмоқда.

— Территориямизда табиий ўтлоқлар қарийб йўқ. Ҳар йили қўшни хўжаликка қарашли яйловларда кўплаб хашак жамғарамиз, — дейди район агросаноат бошқармаси раисининг ўринбосари В. А. Хохлов. — Бу йил ҳам у ерга зарбдор бригадаларни юборамиз. 140 кишилик озуқакорлар ёз бўйи хашак жамғарадилар.

Ҳозир хашак жамғаришнинг айни пайти. Шу кундан бошлаб қиш ғамини еган, ғанимат фурсатдан фойдаланиб, тадбиркорлик билан иш тутган деҳқон, чорвадор қишда доғда қолмайди. Буни «Қизил Ўзбекистон» колхози раҳбарлари, мутахассислари ҳам яхши тушунишади. Лекин баъзи баҳоналарни рўкач қилиб, бу долзарб масалада сусткашликка йўл қўймоқдалар.

Шунингдек, «Қибрай» совхозида бу соҳа ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Коллективда барча бригадалар ем-хашак жамғариш билан шуғулланишади. Бироқ улар чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш ишига масъулиятсизлик билан ёндошмоқдалар. Оқибатда, совхозда биринчи ўримдан кутилган натижа олинмади. Бунга аслида беда ўримига кеч киришилгани сабаб бўлаяпти. Иккинчидан, ўрилган хашак оби-тобида, ўз муддатида йиғиштириб олинмаяпти. Баъзи жойларда у офтобда қовжираб ётибди, ўзининг табиий тўйимли хусусиятларини йўқотмоқда.

Ленин номли колхозда бу йил 1360 тонна беда пичани ва ем-хашак жамғариш белгиланган. Тўғри, улар сенаж бостиришнинг ўзидан йиллик планни 49 процентга адо этиб қўйишди. Аммо табиий ўт мўллигига қарамай, хўжалик территориясидаги уват ва йўл бўйларида пичан тайёрлашга ҳали ҳам киришилгани йўқ.

Ишни бошидан пухта қилган озуқакорлар биринчи ўримни туғаллашди. Улар мавжуд техникадан, ишчи кучидан оқилона фойдаланмоқдалар. Шунинг учун ҳам беда ва бошқа табиий ўт-ўланлар ўрими оби-тобида ўтказилмоқда.

Шу кунларда район хўжаликларида 100 дан ортиқ ўрувчи ва бедани майдаловчи трактор-механизмлар, 12 та турли маркадаги комбайнлар, 100 та прицеп уланган 50 та транспорт тракторлари, 19 та пресс-подборщик, 17 та ортиш-тушириш агрегати ишлаб турибди. Аммо баъзи хўжаликларда ажратилган техникадан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Жумладан «Маданият» колхозида ажратилган косилка, комбайн, машина ва механизмлар самарали ишлатилмаяпти. Уларнинг ишлашидан, ишламаслиги кўпроқ...

Ҳа, фурсат ғанимат. Унинг ҳар дақиқаси қадрига етиш, оқилона иш тутиб, масалага жиддийроқ ёндошиш керак. Озуқа экинлари, айниқса, беда парваришини кучайтириш, уни ўз вақтида ўриб йиғиб олиш мўл ва сифатли ем-хашак жамғариб, қишловга пухта ҳозирлик кўриш омилидир.

РАПО раҳбарлари, хўжаликларнинг мутахассислари бундай аҳволни яхшилаш чораларини зудлик билан кўришлари лозим. Амалий ёрдам, назорат кучайтирилиши керак.

Р. ЙЎЛЧИЕВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

УЛАР БИНОЛАР ҚУРИШАДИ

ПОЙТАХТНИНГ Энгельс кўчасида яна иккита муҳташам бинога пойдевор қўйилмоқда. Қурилишни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Мухтор Ҳабибуллаев етакчилигидаги комплекс бригада аъзолари олиб боришяпти. Бу бригада «11-Висотстрой» трестининг илғор коллективларидан бири ҳисобланади. Коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари 16 қаватли 128 квартирали уй қурилишида ўзаро социалистик мусобақани қизитиб меҳнат қилмоқдалар. Бунёдкорлар Улуғ Октябрь юбилейини 2 йиллик планни бажариш билан кутиб олишга аҳд қилишган. Бригаданинг бу муваффақиятига А. Холматов, А. Фель, Х. Мусаев, Р. Ким, А. Шофайзиев, Н. Авдошкина сингари пешқадам ишчилар муносиб ҳисса қўшишмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

ЯНГИЙЎЛ НОНИ

ЯНГИЙЎЛ нон заводи коллективи Улуғ Октябрнинг 70 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун йил бошидан зарбдорчасига меҳнат қилмоқда. Новвойлар ўтган даврда планга қўшимча 40 тонна нон-булка маҳсулотлари тайёрладилар, реализация ҳажми эса тўрт ойда 11 минг сўмликка ошиб кетди. Корхонада маҳсулот сифатини яхшилаш, уларнинг турини кўпайтириш борасида анча ишлар бажарилди. Ачитқи бўлими реконструкция қилиниб, эскирган ўнта ускуна янги, замонавийлари билан алмаштирилди. Натижада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми кўпайди, сифати яхшиланди.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

УЗУМ МЎЛ БЎЛАДИ

ПАРКЕНТ районидаги «Паркент» совхоз-заводи коллективи Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига авж олган социалистик мусобақага қўшилиб, юбилей йилида эл дастурхонига 6500 тоннадан кўпроқ сархил узум топшириш учун курашяпти. Хўжаликда 700 гектар майдондаги токлар симбағазларга кўтарилиб, қатор орасига ишлов беришга киришилди.

Мўл узум ҳосили етиштириш учун курашда Мурод Аролов, Ботир Тиллаев, Қумри Тўлаева бошлиқ бригадалар коллективлари намуна кўрсатмоқда.

А. НОСИРОВА.

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН

ВКП Марказий Комитетининг Бош секретари Нгуен Ван Линь КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан 18 май куни Москвага келди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. Н. Ельцин, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Бирюкова, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Автомашиналар кортежи аэродромдан мотоциклчиларнинг фахрий эскорти ҳамроҳлигида Кремлга йўл олди.

* * *

Катта Кремль саройининг Георгий залида Нгуен Ван Линни кутиб олиш тантанали маросими бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев ВКП Марказий Комитетининг Бош секретарини самимий табриклаб кутиб олди.

* * *

Шу куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев билан Нгуен Ван Линь ўртасида музокаралар бошланди.

Музокараларда Н. И. Рижков, Е. К. Лигачев, Э. А. Шеварднадзе, Н. В. Тализин, В. М. Каменцев, ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВКП Марказий Комитетининг секретари До Миой, ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Нгуен Ко Тхать, бошқа Совет ва Вьетнам расмий кишилари иштирок этдилар.

М. С. Горбачев ва Нгуен Ван Линь КПСС билан ВКП, Совет Иттифоқи билан Вьетнам ўртасидаги муносабатлар муттасил ривожланаётганлигидан чуқур мамнуният изҳор қилдилар. Бу муносабатлар марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига асосланиб, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома билан қаттиқ мустаҳкамланган.

СССР ва ВСРда социалистик қурилишнинг бориши тўғрисида, КПСС XXVII съезди ва ВКП VI съезди, ҳар иккала партия Марказий Комитетлари шундан кейинги Пленумларининг қарорлари қандай рўёбга чиқарилаётганлиги тўғрисида томонлар бир-бирига ахборот берди.

М. С. Горбачев қайта қуриш тўғрисида гапириб, бу жараён турмушнинг барча соҳаларини, совет жамиятининг барча қатламларини қамраб олиб, ҳар томонлама кенгайиб ва чуқурлашиб бораётганлигини таъкидлади. Ошкоралик, принципиаллик, танқид ва ўз-ўзини танқид муҳити халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишга, одамларнинг кайфиятига ижобий таъсир ўтказмоқда.

Нгуен Ван Линь ВКП ҳам янгиланиш, қайта қуриш йўлидан бораётганлигини айтди. Партия қарорлари мамлакатни ҳозирги қийинчиликлардан олиб чиқиш, Вьетнамнинг Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан алоқаларини мустаҳкамлаш, Осиё — Тинч океан регионида ва бутун дунёда тинчлик ишига ҳисса қўшиш имконини беради.

М. С. Горбачев совет раҳбарлари катта ва мураккаб социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишда вьетнамлик коммунистларнинг, қардош Вьетнам меҳнаткашларининг куч-ғайратларини тушуниб ва тўла қўллаб-қувватлаётганлигини айтди.

Жаҳон тараққиётининг энг муҳим проблемаларини кўриб чиқиш чоғида ҳар иккала партия ва мамлакатнинг тинчликни мустаҳкамлаш ва халқлар хавфсизлиги учун, инсоният ҳаётидан ядро уруши хавфини бартараф этиш, Ер юзида қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва космос ҳарбийлаштирилишига йўл қўймаслик учун бошқа социалистик давлатлар билан, барча тараққийпарвар ва тинчликсевар кучлар билан ҳамкорликни бундан буён ҳам мустаҳкамлашга бўлган азму қарори таъкидланди.

Осиё — Тинч океан регионидаги вазиятни муҳокама қилишга катта эътибор берилди. М. С. Горбачев Владивостокда мана шу жуда катта регионда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, уруш ва тинчлик проблемаларига янгича фалсафий-сиёсий мушоҳада этишга, Осиё — Тинч океани регионидаги мавжуд реалликларни эътироф этиш ва тушунишга асосланган яхши қўшничилик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантириш комплекс программаси ўртага қўйилганлигини уқтириб ўтди.

Нгуен Ван Линь КПСС ўтказаётган ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатни юксак баҳолади. М. С. Горбачевнинг Владивостокдаги нутқи Осиё — Тинч океан регионидаги сиёсий иқлимнинг ҳозиргидек ижобий ўзгаришига яхши замин тайёрлади.

Ҳинди-Хитойдаги уч мамлакат халқларининг қардошларча иттифоқини мустаҳкамлаш муҳим аҳамиятга эга эканлиги уқтириб ўтилди. Бу иттифоқ ана шу мамлакатларнинг революцион ғалабаларини ҳимоя қилишда муҳим омилдир.

Совет томони ВСРнинг ЛХДР ва КХР билан биргаликда амалга ошираётган ва Жанубий-Шарқий Осиёдаги сиёсий иқлимни соғломлаштиришга, АСЕАН давлатлари билан амалий мулоқотни авж олдиришга қаратилган ташаббускорона куч-ғайратларни муттасил қўллаб-қувватлашини маълум қилди.

Кампучия проблемаси юзасидан ҳам фикрлашиб олинди. Бу проблема Кампучия халқининг манфаатларини кўзлаб ва регионда вужудга келган реалликларни ҳисобга олган ҳолда миллий яраш сиёсатига асосланиб ҳал этилиши мумкин ва зарур эканлиги таъкидланди.

КПСС ва ВКП раҳбарлари СССР ҳамда ВСР Хитой Халқ Республикаси билан муносабатларини нормаллаштириш ва яхшилашга қаратилган изчил йўл ўтказаётганликларини тасдиқладилар.

Музокаралар дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

Янги универсал учирувчи ракетанинг учиш-конструкторлик синовлари муваффақиятли бошланди

ТАСС АХБОРОТИ

Совет Иттифоқида кўп марта фойдаланиладиган орбитал кемаларни ҳам, шунингдек, илм-фан ва халқ хўжалиги мақсадларига хизмат қиладиган жуда катта космик аппаратларни ҳам Ер атрофи орбитасига чиқариб қўйишга мўлжалланган янги қудратли универсал «Энергия» деб аталган учирувчи ракетанинг учиш-конструкторлик синовлари бошланди.

Икки босқичли универсал учирувчи ракетанинг старт оғирлиги 2000 тоннадан ошади ва 100 тоннадан кўпроқ фойдали юкни орбитага чиқариб қўя олади.

1987 йил 15 май куни Москва вақти билан соат 21 дан 30 минут ўтганда Бойқўнғир космодромидан мана шу учирувчи ракета биринчи марта парвоз қилдирилди.

Биринчи босқич двигателлари ишлаб бўлганидан кейин у ажралиб чиқди ва Совет Иттифоқи территориясининг ҳисоблаб қўйилган районига қўнди.

Учирувчи ракетанинг иккинчи босқичи учиш топшириғига қатъий мувофиқ равишда ишлашни давом эттирди ва йўлдошнинг габарит-вазнли макетини ҳисоблаб қўйилган нуқтага олиб чиқди. Иккинчи босқич шу ракетадан ажралганидан сўнг Тинч океани акваториясининг белгилаб қўйилган районида сувга қўнди.

Габарит-вазнли макет ракетадан ажралиб чиққандан кейин ўз двигатели ёрдамида Ер атрофидаги доирасимон орбитага чиқиши лозим эди. Бироқ унинг ичидаги системаларнинг штатсиз ишлаши туфайли макет белгиланган орбитага чиқмади ва Тинч океани акваториясида сувга қўнди.

Учирувчи ракетанинг старти парвози жараёнида ишлаб чиқилган инженерлик конструкторлик ва техник ечимларнинг тўғрилиги, унинг конструкцияси, иккала босқич двигателлари ва бошқарув системаларининг юксак пухталиги тасдиқланди. Старт комплексининг автомат бошқариш асбоб-ускуналари ва аппаратлари нормал ишлади. Биринчи учириш мақсадлари ва вазифалари тўла-тўкис бажарилди.

«Энергия» учирувчи ракетасининг учиш-конструкторлик синовлари муваффақиятли бошланганлиги Улуғ Октябрь 70 йиллиги нишонланадиган йилда Ватан фани ва техникасининг катта ютуғи бўлиб, Совет ракета-космик техникасини ривожлантиришда янги босқич ва космик фазони ўзлаштиришда кенг истиқболлар очади.

ОРБИТАДА «ПРОГРЕСС—30»

ТАСС АХБОРОТИ

«МИР» орбитал илмий тадқиқот комплексининг бундан буёнги ишлари программасига мувофиқ 1987 йил 19 майда Москва вақти билан соат 8 дан 02 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Прогресс-30» автомат юк кемаси учирилди.

Кемани учиришдан мақсад кишн бошқарадиган «Мир» комплекси ичига сарфланаётган материаллар ва ҳар хил юкларни элтиб беришдан иборатдир.

«Прогресс-30» кемаси орбитага қуйидаги параметрларда чиқариб қўйилди:

— ер юзидан максимал олислиги — 265 километр;

— ер юзидан минимал олислиги — 192 километр;

— айланиш даври — 88,8 минут;

— оғиши — 51,6 градус.

Телеметрик ахборот маълумотларига кўра автомат юк кемаси ичидаги системалар нормал ишламоқда.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА САҲИФАСИ

Қайта қуриш қандай бормоқда?

...ЎЗИНГДАН ЎПКАЛА!

«ТАШСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИ БРИГАДИРЛАР СОВЕТИ КЕНГАШИДАН

«ТАШСЕЛЬМАШ» заводи бригадирлар Советининг навбатдаги кенгашида «Маҳсулотни давлат қабулига топшириш шароитидаги ишларнинг дастлабки якунлари» масаласи кўриб чиқилди. Кенгашда сифат бўйича директор ўринбосари Ю. И. Исмоилов доклад қилди. У январь ойида 600 та пахта териш машинаси ишлаб чиқариш бўйича план бажарилгани ҳақида гапирди. Лекин бу маҳсулотнинг 20 процентдан ортиқроғи иккинчи тақдимда қабул қилинди. Қайтарилган машиналарда асосан уч хил камчилик учради. Уларнинг ярмига яқини технологик жараёнларга боғлиқ сабаблар натижасида, учдан бир қисми конструкторларнинг чизмада йўл қўйган камчиликлари, 20 процентга яқини ишчиларнинг хатолари натижасида юзага келаётганлиги маълум бўлди.

Заводда давлат қабулига тайёрланиш даврида цехларнинг янги шароитларда ишлаши учун ишлаб чиқилган ва амалга оширилган чора-тадбирлар қайд этиладиган паспорт жорий қилинди. Шу даврда 30 га яқин ишчи ўринларида кўплаб ўлчаш асбобларининг эскириб кетганлиги ёки умуман йўқлиги маълум бўлди. Кўпроқ тайёрлов-пресслаш цехининг маҳсулоти қайта ишлаш учун қайтарилганлиги аниқланди.

— Мени бу назорат қувонтиряпти,— **деди сўзга чиққан ёш коммунист, пайвандчилар бригадири Д. Атаманов.**— Чунки баъзи бир ишчиларимиз шу қадар «заифлашиб» кетган эдики, ҳатто ўз ишчилик ғурурларини ҳам йўқотиб қўйишганди. Улардан фақат қаттиқ туриб сифатли ишлашни талаб қилиш орқалигина ишларида силжиш ясаш мумкин. Мисол учун, бизга келадиган заготовкаларни олайлик. Улар кўпинча яхши силлиқланмаган, размер ўлчовлари нотўғри бўлади. Биз пайванд қиладиган қурилмаларнинг сифати ҳам ана шу заготовкаларнинг сифатига боғлиқ. Улар бракка йўл қўйиш билан фақат ўзларини эмас, бизларни ҳам орқага тортишади. Шунинг учун ҳам баъзи ишчиларимиз ўз устиларида ишлашни кечиктирмасликлари керак.

Бригадирлар Совети аъзоси В. Грибогов ўз фикрини яна ҳам аниқроқ ифода этди:

— Ҳақиқатда ҳам сурункасига стандарт ва технологиядан чекиниш натижасида брак маҳсулот ишлаб чиқарилганлиги ҳамма ишчиларимизнинг ҳам касб малакаси етарли эмаслигидан далолат беради. Баъзиларнинг эса ҳатто билим даражалари ҳам етарли эмас. Шунинг учун ҳам агар контрол аппарати ва бригадирлар онгли равишда маҳсулот сифати зарарига бирон бир соддалаштириш ёки чекинишларига йўл қўйса, бунга —сифатга қарши тил бириктириш деб баҳо бериш керак.

Сифат учун контролни кучайтиргач, ўз-ўзидан кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни ҳам қаттиқроқ назорат қилиш зарурати юзага келди. Бунга кўпчилик коллективларда аллақачон эътибор бера бошлашди. Амалий ишлар қилишяпти. Ишчи ўрнини аттестация қилишдан ишчиларнинг ўзларини аттестация қилишга, оддий ҳар хил касб-корлар бўйича профессионал ўқиш турларини кўпайтиришдан кадрларни қайта тайёрлашнинг техник тараққиёт билан қадам-бақадам боришга имкон берадиган қатъий даврий системасини юзага келтиришга ўтишяпти.

Ҳунар-техника билим юртларида ўқиётган ёшлар ортиқча «ғамхўрлик»ка қарши чиқиб, ҳақиқий иш билан таъминлашларини талаб қилишяпти.

«Ташсельмаш»да ана шундай ёшлардан бири Наташа Кондратьева меҳнат қилади. У корхонага 1983 йилда 146-ҳунар-техника билим юртини битириб келиб, контролёр сифатида иш бошлаган эди. Ҳозир етакчи контролёрлардан бири бўлиб қолди. Наташага КПСС аъзолигига тавсиянома берганлардан бири **темирчилик-тайёрлов цехининг техника контроли бюроси бошлиғи Г. Дмитриева унга қисқа, лекин аниқ характеристика берди:**

— Кондратьева бўш келмайдиган кадрлардан. У дастлабки иш кунлариданоқ ҳар хил хаспўслашларга, йўқ нарсани бор қилиб кўрсатишларга қарши чиқди. Заводнинг техника контроли бўлими комсомол комитетининг секретари қилиб сайланди. Район комсомол комитети ҳам идеология сектори билан шуғулланишни унга ишониб топширди. Бизда кўпчилик жамоат ишини ортиқча ташвишдек қабул қилишга ўрганиб қолган. Лекин Кондратьева ишга чинакамига киришди. Ўтказилаётган тадбирлар ва мажлислардаги чиқишларнинг тематикаси билан қизиқди. Лозим жойда бевосита аралашди. Натижада ишлаб чиқаришнинг ҳал қилиниши лозим бўлган масалаларига оид танқидий муносабатлар юзага кела бошлади. Унинг фаолияти барчага ҳам бирдек ёқмади. Лекин кўпчилик қўллаб-қувватлади.

Ҳозир бошқача давр. Партия съезди белгилаб берган қайта қуриш ҳаётимизга тобора кўпроқ, чуқурроқ кириб боряпти. **Кондратьева билан бўлган суҳбатда биз техника контроли бўлими ва бевосита Наташанинг ўзи бу соҳада нима ишлар қилаётганлиги билан қизиқдик. У шундай деди:**

— Ҳозир масалани фақат шундай қўйиш керак: сенинг ўзинг коммунист сифатида ишингнинг яхшиланишига қандай ҳисса қўшдинг? Бажарилган ишга эса фақат ҳар бир ишчининг шахсий иштирокига қараб баҳо бериш керак.

Ҳа, бугун қайта қуриш учун кўрсатмалар берибгина қолинмаяпти, балки амалга оширилган ҳар бир иш босқичма-босқич кузатиб бориляпти. Демак, бошланган иш охирига етказилади. Бунинг учун бизнинг ҳар биримиз— ҳар бир ишчи ўз иш жойида виждонан меҳнат қилиши керак.

— Оғизда ҳамма сифат тарафдори,— **деди контрол мастери Татьяна Рудико.**— Амалда эса кўплаб участка раҳбарлари, мастерлар, бригадирлар ва ишчилар янги шароитда ишлашга тайёр эмасликлари маълум бўлиб қолди. Масалан, мослама ёки штампдаги оғиш туфайли деталь бракка чиқади. Ишчилар унга қайта ишлов бериш ўрнига қандай қилиб бўлмасин топшириб юборишга ҳаракат қилишади. Кўпларнинг онгида ҳамма нарсани миқдор ҳал қилади деган тушунча маҳкам ўрнашиб қолган. Миқдор кетидан қувиб брак маҳсулот ишлаб чиқаришади-да, сўнг бундан ўзлари моддий зарар кўргач, давлат қабули вакилларидан ҳафа бўлиб юришади.

Заводда қайта қуриш, хусусан давлат қабули теп-текис йўлдан эмас, балки ҳали «қадам босилмаган» сўқмоқлардан одимлаб бормоқда. Ишчилар билан назоратчиларнинг ўзаро муносабатлари қийинлик билан қарор топяпти. Бироқ, энг муҳими — олға қараб силжиш яққол кўзга ташланяпти.

В. КЛЕМЕНТЬЕВ,
«Ташсельмаш» заводи катта инженери.

ИНСОН ОМИЛИ

ШАРОИТ СОЗ БЎЛСА...

«ДАЛВАРЗИН» РЕМОНТ МЕХАНИКА ЗАВОДИДА МАДАНИЙ-МАИШИЙ ШАРОИТЛАРНИ ЯХШИЛАШГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР БЕРИЛМОҚДА

ЗАВОДДА ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларининг яхшиланиб бораётгани ишлаб чиқариш кўрсаткичларига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Иккинчи томондан эса коллективнинг унумли меҳнати катта даромад келтирмоқда, турмуш фаровонлигининг ошишига олиб келмоқда.

Биргина 1986 йил мобайнида қўл меҳнати 4 процентга қисқартирилди. Бу натижага механизациялаш даражасининг ошганлиги туфайли эришилди. Йил мобайнида 6 та янги силлиқловчи станок, 2 та манипулятор, 6 та механизациялашган стеллаж ўрнатилди. Сўкчакларни бўяш ва қуритиш конвейер усулига ўтказилди. Токарлик участкасининг шароити яхшиланиб, 30 тонна юк тортишга мўлжалланган тарози ишга туширилди.

Кийим алмаштириш хонаси саранжом, озода. Бу ерга 224 та алоҳида кийимхона қўйилган. Ишчилар эрталаб бу ерда махсус коржомаларини кийишади, иш вақти тугагач, ҳаммомга тушишади. Ҳаммомда бирйўла 50 киши ювиниши учун етарли шароит мавжуд. Бунинг ёнгинасида дам олиш хонаси жойлашган. Унда телевизор кўриш, радио, магнитофон эшитиш, газета-журналларнинг янги сонлари билан танишиш мумкин.

Тушлик пайти 50 ўринли ошхона ишчилар хизматида бўлади. Бу ерда Аҳмадали Омонов ва Саломат Усмоновалар тайёрлаган таомлар хўрандаларга манзур бўлмоқда.

— Ишимиз ёмон эмас,— дейди бош ошпаз А. Омонов биз билан суҳбатда.— Бироқ кўриб турганингиздек, овқатланиш залидаги стол-стуллар эски ва муддатини ўтаб бўлган. Район умумий овқатланиш корхонаси маъмурияти уларни янгилаб берса, яхши бўларди.

Заводнинг ўз спорт майдончаси мавжуд. У ерда баскетбол, волейбол, минифутбол, қўл тўпи билан шуғулланиш учун барча шароитлар яратилган. Бу спорт турлари бўйича цехлар ва бригадалар ўртасида тез-тез мусобақалар уюштириб турилади. Шунингдек, теннис, шахмат-шашка баҳсларини ўтказиш ҳам одат тусига кирган. Бу ишларнинг барчасига спорт инструктори Мажид Кўрт ўғли бош-қош. Унинг раҳбарлигида завод футболчилари 1986 йилги район кубогини қўлга киритишга муваффақ бўлишди. Ҳозирги кунда корхона спортчилари 1987 йил мусобақаларига қизғин ҳозирлик кўришмоқда.

— Шароитлардан ниҳоятда мамнунмиз,— дейди мотор цехи силлиқловчиси Жалол Сеитмаметов.— Шунинг учун меҳнат унумдорлиги ортмоқда. Ҳар биримиз зиммамиздаги топшириқларни ошиғи билан бажаришга ҳаракат қилаяпмиз.

— Мен 21 йилдан буён шу заводда ишлайман,—дейди Васфие Муслиддинова.— Шароитларимиз йилдан йилга яхшиланиб бормоқда. Яхши меҳнатимиз кўрсатилаётган ғамхўрликларга амалий жавобимиз бўлмоғи керак.

Ҳа, заводда райондаги бошқа ташкилот ва корхоналарга нисбатан намунали маиший шароитлар яратилган. Шу билан бирга, корхона маъмурияти ишчиларнинг яшаш шароитини яхшилашга ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Шу йил январь ойида 16 квартирали янги уй фойдаланишга топширилди. Шундай қилиб ҳозиргача 108 хўжалик уй-жой билан таъминланди. Айни кунда бор-йўғи 11 киши квартира учун навбатда турибди.

— 1990 йилгача завод ишчиларини уй-жой билан таъминлаш тўла ҳал бўлади, — дейди завод директори В. Грешченков.

Ишчилар иш вақтида болалари ҳақида умуман қайғурмайдилар. Бу пайтда уларнинг фарзандлари «Берёзка» болалар боғчасидаги тарбиячилар қўлида бўлади. Барча қулайликларга эга бўлган бу боғчада завод ишчиларининг 125 нафар болалари 5 группага бўлинган ҳолда тарбияланмоқдалар.

Ўн иккинчи беш йилликда 300 ўринли маданият уйи, 2 та 15 квартирали турар-жой биноси, 100 квадрат метр саҳнли магазин қурилиши амалга оширилади.

К. МАВЛОНОВ,
М. ҚОРАБЕКОВ.
СССР Журналистлар союзи аъзолари.

ТОШКЕНТ — ТЮМЕНГА

ЙИҒМА УЙЛАР

ҚУЙИЛИҚДАГИ кўприк экспериментал темир-бетон конструкциялари заводи маҳсулотлари Иттифоқимизнинг кўплаб областларига ҳам жўнатилмоқда. Хусусан бир неча йилдан бери Тюменда «Узтюменьдорстрой» тресги бинокорлари корхонанинг кўприк темир-бетон буюмларидан кенг фойдаланиб келишмоқда. Тўққиз, ўн икки, ўн беш, ўн саккиз метр узунликдаги плиталар, кўприк блоклари, турли диаметрдаги қувурлар шулар жумласидандир. Бу маҳсулотларнинг 60 проценти Давлат сифат белгили эканлигини таъкидлаб ўтиш керак.

Яқинда Тюмень йўлсозларига бир туркум янги маҳсулот жўнатилди: йиғма темир-бетон буюмлари ҳар томонлама қулай. Майда блоклардан иборат бу конструкцияни ортиш-тушириш, ишлатиш осон. Уни қурилиш майдонида йиғиш бунёдкорлар ишини анча енгиллаштирди. Йил охиригача яна 8 та ана шундай йиғма уйларни Тюменга юбориш режалаштирилган.

М. ФЕЛЬДМАН.

● **Ю. Харотанов 7-кўприк қурилиш трестининг 13-отрядида меҳнат қилади. Ҳозир темирйўл кўприги қурилишида ишлаётган бу илғор монтажчи кунлик нормаларини мунтазам бир ярим бараварга етказиб адо этмоқда.**

И. Зайнидднов фотоси.

● **ЎЗБЕКИСТОН ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасида Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига социалистик мусобақа тобора авж олдирилмоқда. Цехлараро меҳнат беллашувида экспериментал цехи коллективи олдинги сафда боряпти. Суратда: илғор цех чеварлари (чапдан ўнгга) М. Галиева, Н. Ваниева, Н. Фёдорова, И. Лубенцова, А. Раҳимова, М. Зарипова.**

М. Нуриддинов фотоси.

*

ЖАДАЛЛАШТИРИШМИ ЁКИ ТЎСИҚҚА УЧРАГАН ЮГУРИШМИ?

«ТРАНСФОРМАТОР» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонаси — Чирчиқ трансформатор заводида металл билан ишлайдиган янги автоматик линия ишга туширилди. Бу заводни техник жиҳатдан қайта қуроллантириш амалга оширилаётган пунктлардан бири холос. Шу йили корхонада уч миллион сўмликдан ортиқ янги жиҳозлар ўрнатилиши керак.

Лекин фақат ишлаб чиқаришни модернизациялашнинг ўзи барча муаммолар ҳал қилинди, деган гап эмас. Завод зиммасига жаҳон стандарти талаблари даражасида трансформатор ишлаб чиқаришдек юксак вазифа юкланяпти. Корхонанинг бош конструктори Р. А. Абзатов эса ҳозирча таъминотчилар қандай маркали пўлат юборишар экан деган жумбоқни ҳал қилиш билан овора. Агар 0,3 миллиметрли қалинликдаги пўлатдан юборишса омад келди, деяверинг. Қолган уч маркали пўлатдан келса, уларни потокларга қандай тартибда тақсимлаш устида бош қотириш керак бўлади.

Таъминотчилар трансформаторчиларни ўз эътиборлари билан ҳамиша ҳам хурсанд қилишавермайди. Мисол учун январда Прохладний (Шимолий Кавказ) шаҳридан трансформаторга ўраладиган сим жўнатишмади. Корхонадан ташвиш билан юборилган телеграммага эса: «Давлат қабулидан ўтмади» деган қисқагина жавоб келди. Натижада заводнинг ойлик план-топшириқлари барбод бўлди. Магнитогорск ва Қорағанда комбинатлари ҳам металл етказиб бериш графигини кўп бор бузишган. Уларга хом ашёни кварталда бир маротаба жўнатиш қулай. Лекин бу квартал бошида амалга ошириладими ёки охиридами—билиб бўлмайди. Трансформаторчиларнинг эса ўз мажбуриятлари бор. Буюртмачилар заводдан тайёр маҳсулотни ой сайин пешма-пеш жўнатиб турилишини талаб қилишади.

Корхонада хомашё ва комплектловчи қисмларнинг вақтида етказиб берилмаслиги натижасида қимматбаҳо жиҳозлар ишсиз туриб қолаяпти, ишчиларни бошқа участкаларда ишга ташлашга мажбур бўлиняпти.

Албатта, ишлаб чиқаришдаги барча муаммолар фақат таъминотчилар туфайли юзага келяпти, десак тўғри бўлмайди. Заводнинг ўзида ҳам ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар етарли.

— Баъзан шундай таассурот уйғонади, дейди йиғувчи-слесарлар етакчиси И. Сейдаметов, — ҳамма ўз ҳолича. Ўзаро ҳамкор цехлар ўртасида мажбурият ҳам йўқ. Муддат сиқувга олади, бу ерда эса гоҳ у йўқ, гоҳ бу йўқ. Ишни йиғиштириб қўйиб, цехма-цех кезиб юришга мажбур бўласан. Кайфиятинг бузилади. Ишда эса ўзгариш сезилмайди. Бунинг устига планлаштириш-диспетчерлик хизматидагилар ишни чалкаштиради. Ҳатто катта мастер ҳам икки-уч кундан кейин нима иш қилинишини айтиб бера олмайди.

Лекин заводда қайта қуриш юзага келтирган ижобий ўзгаришлар ҳам кўзга ташланиб қолди. Ўтган йилнинг сўнггида корхонада давлат қабули иш бошлади. Асосий участкалар ишини 27 пост назорат қилиб келяпти. Дастлаб бу ерда ҳам хатолар бўлди. Хусусан, давлат қабули билан техника контроли бўлимидагилар жипс ҳамкорликда ишлай олмадилар. Бир иш икки маротаба бажарилди. Бунга кўплаб вақт, кўплаб ортиқча электр энергияси ҳам сарфланди. Бу камчиликлар ўз вақтида бартараф қилинди.

Декабрда биринчи тақдимда 60 процент маҳсулот қабул қилиб олинган бўлса, январь ойида бу кўрсаткич 84,5 процентни ташкил этди. Йил бошидан мукофотлашнинг янгича системаси амал қила бошлади: мукофот тайёр маҳсулот фақат 100 процент аъло сифатга қабул қилиб олингандагина тўланмоқда.

Ишлаб чиқаришга бундай муносабат давр талабидан келиб чиқди. Сифат масаласи биринчи ўринга қўйилган.

1985 йилнинг августида корхона маҳсулоти СССР халқ контроли аттестациясидан ўта олмади. Натижада завод ўз маҳсулотини Давлат сифат белгиси билан ишлаб чиқариш ҳуқуқидан маҳрум бўлди.

Электротехника саноати министрлигида бу ҳолга қандай муносабатда бўлишди?

«Трансформатор» ишлаб чиқариш бирлашмасида маҳсулот умумий ҳажмининг 52,6 процентини олий сифат билан ишлаб чиқариш планлаштирилди. Бош корхонада эса узоқ бош қотириб бугунги кундаги энг реал кўрсаткич— 36,5 процентни ташкил этади, деган хулосага келишди. Бу ҳисоб-китоблар министрлик ҳукмига ҳавола этилди.

Завод мутахассислари нима учун шундай хулосага келишди, деган савол туғилиши мумкин. Ишдаги мавжуд ҳолатларга қараб, албатта. Ҳамкор корхоналарнинг бу ишга қўшаётган ҳиссаси бор-йўғи 18 процентни ташкил этади. Мисол учун Қўрғонтепадаги завод реконструкцияга муҳтож. Ҳозирги шароитда у ишлаб чиқараётган маҳсулот уч йил ичида ё модернизация қилиниши керак ёки ишлаб чиқаришни тўхтатиш лозим. Бу завод бўйсунадиган бирлашманинг ўзи ташкил қилинганига эндигина бир ярим йил бўлаяпти. Министрлик ён босиши керак, демоқчи эмасмиз. Лекин юзага келган ҳолат объектив нуқтаи-назардан аниқ ҳал қилиб олиниши керак эмасми?

Яна бир муаммо.

— Бу йил биз 2,5 минг тонна пўлатни кам оламиз,—дейди бирлашма бош инженери И. М. Сокол.— Сабаби? Истеъмолчи корхоналар билан таъминотчилар плани мувофиқлаштирилмаган. Ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилдагига нисбатан 9 процентга ошди. Министрлик эса бу рақамни тасдиқлай олмай ўтган йилги база асосида хомашё етказиб бераяпти. Бу ташкилотларда ишни қўшимча резервлар қидирмай эришилган даражага қараб планлаштиришдек эски тенденция жадаллаштириш жараёнига салбий таъсир ўтказаётганлигини тушуниб етмаётганга ўхшашади.

М. ГАРБУЗЕНКО.

МАҲОРАТ СИРЛАРИНИ ЎРГАНИБ

ИККИ ЎРТОҚ, ИККИ БРИГАДИР

УЛАР иккаласи Тошкент темирйўл бўлинмасининг Салор йўл станциясида меҳнат қилишади. Касаба союз йиғилишларида, бошқа кеча ва байрамларда уларни ҳамиша бирга кўрадилар. Туроб Парпиев Эргаш Расуловнинг ҳузурига шунчаки янгиликларни баҳам кўриш учун ҳам, радио эшитиш, телевизор томоша қилиш учун ҳам кириб туради. Бугун эса... бутунлай бошқа масалада келган. Ва у бу масалада Эргаш ёрдам беришини ҳам яхши билади. Чунки уларнинг дўстлиги қадимий ва ҳақиқий. Ўшанда Эргаш Расуловнинг бригадасига Совет Армияси сафидан қайтган ёшгина йигит келган эди.

— Хўш, Туроббой, қўлингдан нима иш келади?

Бригадирнинг бу саволи олдида йигит елка қисишдан нарига ўтмади, гуноҳкорона жилмайди: у темирйўлда биринчи бор бўлиши. Фақат яхши ишлашга ваъда беришгина қўлидан келади. Шундай қилди ҳам. Т. Парпиевни болтлар тайёрлайдиган участкага ишга қўйишди. Ҳаракатчан йигит бу касбни тезда ўзлаштириб олди. Атрофдагиларнинг ҳаммаси Туробдаги меҳнатсеварликни, қатъиятликни илғаб олдилар. Шунда бригадир мастерга мурожаат қилиб, Туроб Парпиевни йўл ремонтига ўтказишни сўради.

... Рельс олдида уч ишчи туришибди. Т. Парпиев пўлат метрни рельсга қўйиб, бўр билан керакли размерни белгилар экан, бояги ишчилар унинг ҳаракатларини диққат билан кузатишди. Энг асосийси, мана шу ўлчовни олиш, бу ерда янглишилмаса уёғига иш яхши кетади. Ўз ишига муккасидан тушган Туроб атрофдагиларнинг кузатаётганини пайқамади. Йўл мастери Михаил Эдуардович Богер бир неча марта унинг ишини кузатгач, бир куни деди: Туроб, сен бригадир бўлишинг керак. Бизга яхши бригадир керак.

— Мендан яхши бригадир чиқармикан?

— Чиқади.

Йил ўтди. Ёш бригадир Туроб Парпиев бошчилигидаги коллектив илғорлар қаторидан ўрин олди, коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун мусобақага қўшилди. Бунинг устига энг яхши бригада — Эргаш Расулов бошлиқ коллективни мусобақага чақирди.

...Иш вақти бошланишига ҳали росмана ярим соат бор, бригадир Эргаш Расулов эса иш жойида пайдо бўлди. «Албатта,— ўйлади Туроб Парпиев,— барча асбоблар ва механизмларни кўздан кечириш учун эртароқ келди». Эргаш Расулов бир мослама олдига келди, кейин бошқасини кўздан кечирди. Туроб ҳам унинг ишларини такрорлади. Бироқ Эргашчалик эътибор билан бажармаганга ўхшаб туюлди. «Ҳа, шуни уқиб олиш керак: ишга тайёргарлик — ниҳоятда муҳим». Иш бошланишига ўн минут қолганида эса Эргаш Расулов бригадаси аъзоларининг ҳаммаси шу ерда эди. Туроб Парпиев ишчилар шпалларни ташиб келтиришини, бригадирнинг ўзи эса бир неча киши билан биргаликда рихтовкада ишлаётганини кузатди. Хуллас, ўша куни Т. Парпиев кўп фойдали нарса ўрганди ва уларнинг ҳаммасини ўз коллективида қўллади.

Икки бригада мана шундай ишлаяпти, мана шундай яшаяпти. Улар мусобақадош. Мақсадлари эса якдил: КПСС XXVII съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш. Муддатидан илгари бажаришнинг эса ўзи бўлмайди. Кўп резерв ва имкониятларни қидириб топиш, жорий этиш керак. Туроб Парпиев бригадаси ҳам бу резервларни топди.

...Навбатдаги ой якунлари бўйича Туроб Парпиев бригадаси яна ғолиб деб топилди. Уни ғалаба билан биринчи бўлиб табриклаган одам унинг мусобақадоши ва дўсти Эргаш Расулов эди!

И. ЗИМИН,
меҳнат ветерани.

ЎРГАНСА АРЗИЙДИ

ҲАШАР ЙЎЛИ БИЛАН

— ИШЛАБ чиқариш муаммоларининг ҳал қилиниши кўп жиҳатдан социал масалаларни қандай ҳал қилишимиз, ишчиларнинг маиший шароитларини яхшилаш учун қандай қайғуришимиз билан боғлиқ,— деди «Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ангрендаги автобазаси директори Ш. Насриддинов,—Ахир яхши кайфият ҳам муваффақият гарови эмасми?

— Дам олиш зонамизни кўришни хоҳлайсизми?— таклиф қилди автохўжалик касаба союз комитети раиси А. Кузнецов,— унча олис эмас.

...Дам олиш зонаси ҳақиқатан ҳам ажойиб масканда жойлашганди. Қурама тоғ тизмаси тепаликларининг чап томонидан Ангрен дарёси оқиб ўтади. Сал нарида «Узбекрезинотехника» бирлашмасининг бинолари кўзга ташланади. Боғга бурканган Облиқ посёлкаси ҳам шу ерга жойлашган.

Боғбонлар бригадири Жалил ака Акромов билан танишамиз. У деярли ўттиз йил шофёр бўлиб ишлади. Ҳадемай пенсияга ҳам чиқиши керак. Лекин ҳали кучи бор. Бунинг устига шу соҳадаги билими, кўп йиллик тажрибаси билан ўзини четга тортиб қолгиси келмаяпти.

— Боғ қаддини ростлаб олсин, ёшларни ишга ўргатиб, кейин балки пенсияга ҳам чиқарман,— дейди у биз билан суҳбатда.

Дастлаб дам олиш зонасини барпо қилишда бутун коллектив қатнашди. Автохўжалик раҳбарлари қаровсиз ётган ерда боғ барпо қилиш истагини билдириб район ижроия комитетига мурожаат қилдилар. Тез орада уларнинг илтимоси қондирилди. Хўжаликка ажратилган беш гектар ерда иш қизиб кетди.

Улкан БелАЗлар дарё ўзанидан тупроқ ташиб кела бошлади. Ерни тошлардан тозалашди. Территорияни ўраб олиб қоровуллар учун вагон-уй келтиришди.

Боғ ҳашар йўли билан бунёдга келди. Автохўжалик ишчи-хизматчилари бу ерда кўпинча ишдан кейин, якшанба кунлари ишлашарди. Ҳашарга кўплар бутун оила аъзолари билан келишарди. Албатта, ҳозирча ишлар ҳали тугатилмаган. Лекин кўп нарсага улгуришди.

Фойдаланилмаган қувурлардан кўчатларни суғориш учун водопровод тайёрлаб, насос қурилмасини монтаж қилдилар. Ҳайдалган ерларга беда ва бошқа озуқа ўтлари экишди. Улардан ёрдамчи хўжалик моллари учун қишлик ем-хашак тайёрланади. Ёрдамчи хўжаликда эса 300 дан ортиқ қўй бор. Коллектив байрам кунларида ҳамиша ўз агроцехида етиштирилган янги гўшт билан таъминланади.

Хўжаликдаги минг тупдан ортиқ мевали ва манзарали дарахтлар ҳам ҳашар йўли билан экилди. У ерда олма, олча, ўрик, гилос каби ўн хилдан ортиқ мевали дарахтлар бор. Уч-тўрт йилдан сўнг автобазанинг ўз узумзори ҳам бўлади.

А. Казинин етакчилигидаги ташкилотчилар ҳозир боғ атрофида йиғма уй блокларини тиклашяпти.

Автохўжалик коллективи шу йил давомида «Ангрен» разрезидан 4,5 миллион кубометр тоғ жинслари ва бошқа юкларни ташиб беришга сўз беришган.

Э. КЛЕЙН,

ҒОЛИБЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

ТОШКЕНТДАГИ тажриба-механика экскаватор ремонти заводи коллективи 1987 йилнинг биринчи квартали ва тўрт ойлик планларини ортиғи билан адо этди.

Мусобақа якунлари бўйича Ф. Латипов, А. Холматов, В. Югай, В. Сальников бошлиқ бригадалар ғолиб чиқдилар. Бу илғор коллективлар пул мукофоти ва кўчма вимпеллар билан тақдирланди.

У. МУҲАМЕДОВ.

ЯЛЛАМА КАРЬЕРИДА

УЛУҒ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини муносиб кутиб олишга интилаётган Яллама қум-шағал карьерида социалистик мусобақа пешқадамлари кўпчиликни ташкил этади. Унинг олдинги сафларида бораётган Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери А. Сатторов, Ҳурмат Белгиси ордени нишондори А. Сатторқулов, О. Абдуллаев, С. Мухторовлар корхона фахри ҳисобланишади.

Карьерда ишчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун қулай шароитлар яратилганлиги туфайли план-топшириқлар ҳамиша ортиғи билан бажарилмоқда. Карьер меҳнаткашлари шу кунларда беш йиллик план топшириқларини ортиғи билан бажариш учун ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб меҳнат қилмоқдалар.

Г. ЙЎЛДОШЕВА.

ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

БОШЛАНГАН ИШ ЧАЛА ҚОЛМАСИН

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПРОПАГАНДА ВА АГИТАЦИЯ БЎЛИМИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИНИНГ ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОН ДАЛА ШИЙПОНЛАРИ БЎЙЛАБ ҚЎШМА РЕЙДИ

Йўлнинг икки бўйи чексиз пахтазор. Нозик ғўза ниҳоллари бир ипга тизилиб қуёшга интилаётгандек. Узоқдан кичкина боғ ва бино кўзга ташланади. Бу Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг М. Холиқова бошлиқ бригадасининг дала шийпони. У ўзига хос оролчага ўхшайди. Икки томондан катта ариқ ўтган. Томорқада помидор, картошка, бодринг, турли кўкатлар яшнаб турибди. Расамади билан экилган мевали дарахтлар ҳосилга кирган. Атроф саранжом-саришта.

Шийпон ёнидаги бригада паспортида коллективнинг бу йилги мажбуриятлари ёзилган. Коллектив пландаги 29 ўрнига 32 центнердан ошириб пахта етиштиришга аҳд қилган.

Ичкаридаги қизил бурчакда газета ва журналлар бор. «Меҳнат шуҳрати» варақасида кунлик нормани ошириб бажарган Г. Бойсунова, М. Тангирова, З. Жўраеваларнинг самарали меҳнатлари мадҳ этилган. Унинг ёнида эса «Бонг урамиз» варақаси осиб қўйилган. Варақада меҳнат интизомини бузган, ишга кечикиб чиққан Л. Юсупова, Х. Абдурасуловалар танқид қилинган. Алоҳида стендда эса область, район, колхознинг социалистик мажбуриятлари акс эттирилган. Сиёсий-оммавий ишлар дафтарида дала шийпонида бўлган учрашувлар, лекция ва суҳбатлар қайд этилган.

Биз шийпонга келганимизда тушликка занг урилган эди. Бригада аъзолари бирин-кетин шийпонга йиғила бошлашди. Шу пайт шийпон ёнида автобус тўхтади. Ундан район маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари тушиб келишди. Кўп ўтмай дала шийпонида куй ва қўшиқлар янграй бошлади.

Туржон Илёсбоев бошлиқ қўшни бригада дала шийпонида ҳам самарали меҳнатдан сўнг пахтакорларнинг ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар муҳайё қилинган. Шийпонда радио, телевизор, шахмат-шашка — ҳаммаси бор. Ҳар куни тушда иссиқ овқат тайёрланмоқда. Деворда бригадада ишловчи 40 кишининг меҳнат давоматини акс эттирувчи рўйхат осиғлиқ.

Бу ерда меҳнат интизомига алоҳида эътибор берилмоқда. Дала шийпони мудири, сиёсий ахборотчи, агитаторларнинг олиб бораётган ишлари сезилиб турибди. Лекин шийпон айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Сотувчисиз магазин ташкил этилмаган. Газеталарнинг янги сонлари кўринмайди. Ошхона қурилмаган. Савдо, маиший хизмат яхши ташкил этилмаган.

Р. Айдарқулов бошчилик қилаётган 8-бригада дала шийпонида ҳам ошхона бўлмаганлиги учун, овқатни ошпаз уйида тайёрлаб келар экан.

Ленин номли колхозда 9 та бригада бўлиб, ҳаммасида дала шийпонлари мавжуд. Хўжалик аҳли 3000 тонна пахта, 8000 тонна каноп етиштириш учун кураш бошлаган.

Колхознинг А. Умрзоқов бошчилик қилаётган бригадада оммавий-сиёсий ишлар эътибордан четда қолмоқда. Дала шийпонига кираверишда меҳнат шуҳрати байроғи ҳилпираб турибди. Лекин байроқ кимнинг шарафига кўтарилганлиги номаълум. Шийпоннинг дам олиш хонасида ахборот тахтаси осиб қўйилган. Лекин унда ҳам ҳеч қандай ёзув йўқ.

Далада иш қизиб кетган бир пайтда ошхона ремонти ҳалигача тугалланмаган. Бригадада ким яхши, ким ёмон ишлаяпти билиб бўлмайди. Меҳнат рақобати ҳақидаги маълумотларни учрата олмадик. Кўчма кутубхона, сотувчисиз дўкон ташкил этилмаган.

Худди шу каби камчиликларни Г. Башатов бошқараётган бригадада ҳам кўрдик. Бу ерда «Қолоқлар тахтаси» номигагина ташкил этилган. Дала шийпонида олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишларни акс эттирувчи таклиф ва мулоҳазалар дафтарларида эса бирорта ҳам ёзув йўқ. Аптечка ҳам бўш.

5-бригадада ҳам шу аҳвол. «Илғорлар», «Қолоқлар», «Ахборот» тахталари савлатгагина осилган. Келтирилган плакатлар деворларга тартибсиз ёпиштириб ташланган. Хона ўртасида қалин тахтадан ясалган кўполдан кўпол стол қўйилган. Ошхонада эса идиш-товоқлар етишмайди, шийпон яқинига минерал ўғит уйиб қўйилибди.

Ваҳоланки, хўжаликда тажрибасини ўрганса арзийдиган дала шийпонлари йўқ эмас. Т. Эргашев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта, 190 центнердан каноп пояси етиштиришга аҳд қилишган. Бригадада иш яхши кетмоқда. Қўшни 9-бригада билан меҳнат мусобақаси натижалари махсус тахтада акс эттириб борилаяпти. Бригада аъзоларини маънавий рағбатлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Ҳилпираб турган меҳнат шуҳрати байроғи бу гал беш кунлик нормасини 130 процентдан ошириб бажарган Р. Бўрибоев шарафига кўтарилибди. Бу ерда яна бир тажриба қўлланилади. Дала шийпонидаги «Бугунги илғорлар» тахтасига пешқадамларнинг расмлари қўйилаяпти. Бу эса одамлар руҳини кўтаряпти.

Лекин бригада аъзолари суҳбатда маиший, савдо хизматининг қониқарсизлигини айтишди. Биз сотувчисиз дўкондаги моллар билан қизиқдик. 5 та балиқ, 10 та сабзи консервасидан бошқа ҳеч нарса йўқ.

— Бундан ўн беш кун аввал сотувчисиз дўконда ўтган йилдан бери ётган печенье, консерваларни олиб кетишган эди, — дейди бригада аъзоси А. Тоғаев, — шу бўйича Қорасув матлубот жамияти савдо ходимларидан дарак бўлмаяпти. Биз кунлик рўзғор учун зарур моллардан олиб келишни неча бор айтдик. Фойдаси бўлмаяпти.

Суҳбатларда колхозчилар яна қатор эътирозлар билдирдилар.

Маиший хизмат ходимлари бу йил шийпонларга бир марта ҳам қадам ранжида қилмадилар. Бунинг устига колхозда ҳам комплекс қабул пункти очилмаган. Шу сабаб ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиш лозим бўлган ҳозирги шароитда пахтакорлар район марказидаги маиший хизмат корхоналарига қатнашга мажбур бўлмоқдалар.

Энгельс номли колхознинг 5-бригада аъзолари ҳам бу йил маиший, маданий хизмат ходимлари бирор марта ҳам келишмаганлигини айтишди. Бригада дала шийпони икки қаватли қилиб қурилган. Остки, устки айвонлар, қўш-қўш хоналар киши ҳавасини келтиради. Афсуски, катта маблағ сарфлаб қурилган саройсифат дала шийпони ўз ҳолига ташлаб қўйилибди. Биз ичкарини кўриш истагини билдирганимиздан кейингина қизил бурчак жойлашган хона қулфини очишди. Оммавий-сиёсий ишлар плани йўқ, олиб борилган ишларни қайд этувчи дафтар умуман тутилмаган. Ошхона эса шу вақтгача ремонтдан чиқарилмаган.

11-бригадада эса бошқачароқ манзарага дуч келдик. Амалга оширилмаган ишлар ҳам дафтарда қайд этиб қўйилаверилган.

«Партия XXII съезди» колхозининг 8-бригадаси аъзолари билан суҳбатлашганимизда улар ҳатто бригада, колхоз мажбуриятларини, ким билан мусобақадош эканликларини билмадилар. Дала шийпонида қачон лекция, суҳбат ўтказилди, концерт қўйиб берилди, деган саволларимизга ҳам жавоб бериша олмади. Райондаги Куйбишев номли, А. Икромов номли, «Коммунизм», «Северний маяк» колхозида ҳам шунга ўхшаш камчиликларнинг гувоҳи бўлдик. Айрим дала шийпонларида эса ремонт ишлари ҳанузгача тугаллангани йўқ. Холодильник, телевизор, радио эндигина ремонт қилинмоқда.

Райондаги маданий-маиший, савдо ташкилотлари ходимлари бригадаларга бориб хизмат кўрсатишга етарли эътибор бермаяптилар. Дала шийпонларида уларнинг келиш графиклари ёзиб қўйилмаган.

Бу йил табиат дала меҳнаткашлари учун кўп қийинчиликлар туғдиряпти. Чигит экиш кечикди, экилган чигитларни ундириб олиш учун каттаю-кичик эртадан кечгача далада тер тўкди. Қатқалоққа қарши кураш бошланди. Хуллас, 1987 йил деҳқон учун анча оғир келди. Шундай даврда барча касб вакиллари пахтакорга мададкор бўлишлари керак.

РЕЙД БРИГАДАСИ.

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИНИНГ САМАРАДОРЛИГИ УЧУН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кейинги пленумларида идеология ишининг барча соҳалари қатори лекция пропагандасининг самарадорлигини ошириш лозимлиги алоҳида таъкидланди. Бунга эришиш учун нималарга эътиборни кучайтириш керак? Газетанинг махсус мухбири М. Мирҳамидов шу савол билан қатор лекторларга мурожаат қилди. Уларнинг жавобларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

ЁШЛИКДАН БОШЛАШ КЕРАК

Р. ҲАСАНОВ,

Оққўрғон районидаги 32-ўрта ҳунар-техника билим юрти ўқитувчиси, атеист лектор.

Лектор сифатида жуда кўп меҳнат коллективларида бўламан. Корхоналарда, колхоз-совхозларда, муассасаларда асосан атеистик темада лекция ўқийман. Атеизмга катта эътибор берилаётган ҳозирги вақтда бу мавзуда маъруза қилиш анча мураккаблашиб қолди, лекторнинг масъулияти янада ошди. У лекцияларни ўқиганда аввало, динга ишонувчиларнинг нафсониятига тегмаслиги, масаланинг моҳиятини ётиғи билан, етарли далил-исботлар билан очиб бериши, тингловчиларни жонли суҳбатга, баҳсга жалб қилиши керак. Эндиликда қуруқ ваъзхонлик билан шуғулланиш қораланмоқда, аудиторияга йиғилганларни зериктирмаслик, уларда мавзуга нисбатан қизиқиш уйғотиш талаб этилмоқда.

Лекин, биз ҳар доим ҳам шунга эришаолмаяпмиз. Сабаби — лекция мавзуини олдиндан меҳнаткашларга айтиш ёки бўлмаса эълонларни кўзга ташланадиган жойга осиб қўйиш ҳеч кимнинг эсига келмайди. Кўпинча йиғилганларга мавзу лекция бошланиши пайтида маълум қилинади. Бу албатта тўғри эмас. Аудиторияни олдиндан тайёрлаш эса ўқиладиган лекцияни шунга мослаш, айни вақтда унинг икки томонлама мулоқот шаклида ўтишига ёрдам беради. Бу лектор учун ҳам, тингловчилар учун ҳам фақат фойдали бўлади.

Савол-жавоб кечалари ўтказиш усули анча қизиқарлидир. Лекин ундан ҳамма жойда ҳам фойдаланиляпти, деб бўлмайди. Очиғини айтганда жуда суст йўлга қўйилган. Тажриба бу усул самараси яхши бўлишини кўрсатиб турибди. Чунки, яқинлик пайдо бўлади, мулоқот ҳукм суради. Бундай лекцияларга ҳам олдиндан ҳозирланиш керак бўлади. Лекция мавзуи барвақт айтилиб, меҳнаткашларга ўзларини қизиқтирган масала юзасидан саволларни ёзма шаклида бериш тавсия этилади. Саволлар йиғилиб, лекторга илгарироқ берилади ва у шу саволларга пухта ҳозирлик кўриш, ҳар бир саволга батафсил жавоб бериш имконига эга бўлади.

Атеистик тарбияни яхшилаш билан боғлиқ бўлган яна бир мулоҳаза бор. Тарбиянинг бу муҳим турини болалар боғчасиданоқ бошлаш кераккa ўхшайди. Бу иш қанча барвақт бошланса шунча самарали бўлиши шубҳасиз. Кўп йиллик атеист лекторлик фаолиятимда шундай хулосага келдим. Биргина мен эмас кўпчилик лекторлар ҳам шу фикрда. Динга ишонувчи оилаларда ёш гўдаклар унинг таъсирига тушиб қолмоқда. Ҳатто, олти ёшли болаларни қуръон сураларини ёдлашга мажбур қилган айрим оилаларни биламан. Бунинг олдини олиш учун болалар боғчасида ҳам атеистик тарбияни муҳитга мослаб йўлга қўйиш лозим. Ҳозирча шундай қилинмаяпти. Бу камчиликни бартараф этиш керак.

ЦИКЛЛИ БЎЛСИН

Н. Т. ҲАФИЗОВ,

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти доценти

Лекция пропагандасида аниқ бир системанинг йўқлигини катта нуқсон деб ҳисоблайман. Ишнинг режали бўлгани яхши. Бироқ лекцияларни ташкил этишда кўпинча бунга амал қилинмаяпти. Лекциялар бир-бирини тўлдирадиган, олдинги лекцияда берилган билимни бойитадиган бўлиши керак. Бири боғдан, бири тоғдан келадиган лекциялардан фойда кам бўлади.

Ўқиладиган лекциялар мавзуини олдиндан планлаштириш, унинг вақти-соатини режалаб қўйиш лозим. Айниқса, бунда тингловчиларни қандай мавзудаги лекциялар қизиқтиришини ҳисобга олиш керак. Уларнинг хоҳишини билиш учун ишнинг анкета формасидан фойдаланилса бўлади. Анкеталар меҳнаткашлар ўртасида тарқатилиб, уларнинг истаклари ўрганилади. Жилла қурмаса бир йилда бир марта шундай кичкинагина социологик тадқиқот ўтказилса, айни муддао бўларди. Лекциялар меҳнаткашлар учун ўқилганидан кейин бу ишда уларнинг хоҳиш-истагини инобатга олиш керак-да.

Жойларда циклли лекциялар, яъни муайян бир мавзуда ёки бир-бирига яқин масалалар ҳақидаги лекцияларни уюштириш керак. Битта лекцияда мавзуни ҳар томонлама ва чуқур очиб беришнинг иложи йўқ. У циклли бўлса олинган билим ҳам кенгайиб, мустаҳкамланиб бораверади.

Ҳозирги вақтда корхоналар, колхоз-совхозлар, муассасаларда ҳам «Билим» жамиятининг бошланғич ташкилоти, унинг лекторлари бор. Бундай лекторлар аксариятининг билим доираси, тайёргарлиги, маҳорати нисбатан пастлиги сир эмас, мавзуни яхши очиб беролмайдилар. Бизнингча улар ҳозирги вақтда лекция пропагандаси олдига қўйилаётган юксак талаблар даражасида эмаслар. Шунинг учун уларга ҳожат қолмади. Бунинг ўрнига район миқёсидаги лекторлар бўғинини кучайтириш керак.

Лекторлик маҳорати лекторийларини кўпайтириш вақти келди. Ҳар бир районда, шаҳарда доимий ишлайдиган шундай лекторий ташкил этиш лозим. Ҳозирги вақтда у фақат республикамиз пойтахтидагина ишлаб турибди.

ИХТИСОСЛАШИШ ЗАРУР

Ф. ХОЛИҚУЛОВ,

Бекобод районидаги Ленин номли колхоз партия комитети секретари

Ахборотлар шунчалик кўп, ранг-баранг, кенг қамровликки, уларнинг ҳаммасидан хабардор бўлиш, чуқур билиш мумкин бўлмай қолди. Шунинг учун лекторларни ихтисослаштириш зарурати туғилди.

Биз ҳам кўпчилик билан маслаҳатлашиб шундай йўл тутдик. Лекторларимиз маълум соҳалар бўйича лекция ўқийдиган бўлишди. Илгаригидек дуч келган мавзуда чиқишлар барҳам топди. Уларни ихтисослаштиришда мутахассисликлари қатъий инобатга олинди.

Масалан, колхоз бош агрономи Ҳ. Аҳмадалиев қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш билан боғлиқ мавзуларда чиқишлар қилаяпти. Калинин қишлоқ Совети раиси С. Саиджалолов эса янги социалистик урф-одатлар, маросимларни турмушга сингдириш масалаларида лекциялар ўқимоқда. Бош экономист И. Алимов лекциялари мавзуи меҳнат ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив усуллари, жумладан, бригада пудратини жорий қилиш муаммоларидан иборат бўлмоқда. 29-ўрта мактаб директорининг ўринбосари П. Бекназаров атеистик мавзудаги лекцияларни ўқимоқда.

Ўз тажрибамиздан чиқиб, ҳамма жойда лекторларнинг соҳа бўйича ихтисослашиши зарур эканлигини айтмоқчиман. Бу тадбирнинг ҳам лекция пропагандасида ижобий силжишларга олиб келиши, шубҳасиздир.

МУТАХАССИСЛАР ТАЯНЧИМИЗ

В. М. ЯКУНИН,

Халқ депутатлари Искандар посёлка Советининг раиси.

Совет кишиларида халқаро аҳволга қизиқиш жуда кучли. Уларнинг ҳозирги мураккаб оламдаги барча муаммолардан хабардор бўлгилари келади. Тингловчиларга лекция ўқиганда фақат газета-журналлар материаллари билан чегараланиш асло мумкин эмас. Шундоқ ҳам бундан хабардор бўлишади. Демак, уларга янги гап айтиш керак. Бундай мисолларни қаердан топасан? Бу муаммони қандай ҳал қилиш мумкин? Асосан «Новое время», «За рубежом» ва бошқа шунга ўхшаш журналлар материаллари вазифани бироз енгиллаштиради. Бироқ у ҳам тўла эмас. Бундан халқаро мавзуларда лекция ўқувчи лекторларни янги-янги фактлар билан таъминлашни яхшилаш зарур деган хулоса чиқади.

Халқаро мавзуда лекция ўқийдиган лекторлар учун махсус семинарлар ўтказишни дурустроқ йўлга қўйиш керак. Уларни тез-тез ўтказиш шу куннинг талабидир. Халқаро лекторларнинг район, область бўйича учрашувларини уюштириш зарур. Бу улар ўзаро тажриба алмашишлари, бир-бирларининг маҳоратларини ўрганишлари, камчиликларни бартараф этиш йўлларини ўзаро ўртоқлашишлари учун жуда қулай бўларди.

21 ИЮНЬ — МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

Агитаторлар — маҳаллаларда

КИРОВ районидаги 70-сайлов участкаси 105-мактаб биносига жойлашган. Коммунист Санталат Пидаева мудирлик қилаётган агитпункт намунали безатилган. Бу ерда сайловчилар КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди материаллари ҳамда партия ва ҳукуматнинг Советлар ишини янада такомиллаштиришга оид қатор қарорлари, ҳужжатлари билан танишишлари, бошқа сиёсий, бадиий адабиётлардан ўзларини қизиқтирган саволларга жавоблар олишлари мумкин. Улар учун алоҳида безатилган хонага телевизор, радиоприёмник, шахмат-шашка қўйилган, газета ва журналларнинг кундалик сонлари ўз вақтида келтириб турилади.

Тарих ўқитувчиси, актив пропагандист Мавлуда Ғафурова бош агитатор сифатида мактаб педагогика коллективидан иборат 30 дан зиёд пропагандист ва сиёсий агитаторга «Совет сайлов системаси», «Совет гражданларининг ҳуқуқ ва бурчлари», «Совет халқи 70 йил ичида», «Шарқ хотин-қизлари бугунги кунда», «КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида илгари сурилган муҳим вазифалар» каби мавзуларда қўшимча маълумотлар бермоқда. Агитаторлар эса ўз навбатида маҳаллаларга боришиб, сайловчилар ҳузурида шу мавзуларда жонли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Агитаторлар сайловчиларни рўйхатга олишни ҳам бошлаб юборганлар. Масалан, шу кунгача 2 мингга яқин сайловчи рўйхатга олинди. Бу соҳада Ақида Рихсиева, Саида Асқарова, Раъно Аҳмедова каби агитаторлар бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

Шу кунларда агитпунктда ёш сайловчилар ҳамда депутатликка номзодлар билан бўладиган учрашувларга ҳам пухта тайёргарлик кўрилмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ОКТЯБРГА БАҒИШЛАНГАН КЎРГАЗМА

БУДАПЕШТ, 18 май. (ТАСС). Венгрия пойтахтининг йирик Андялфельди ишчилар райони революцион тарих музейида кўргазма очилди. У «Андялфельд ва Улуғ Октябрь» деб аталади. Сарғайиб кетган фотосуратлар, ҳужжатлар, газета парчалари Андялфельд меҳнат аҳли Улуғ Октябрь ғалабасини нақадар баланд руҳ билан кутиб олганини, Россия пролетариати билан биргаликда социалистик революция ғалабаси учун жанг қилган район аҳолисининг тақдирини, Андялфельднинг бугунги куни, унинг меҳнатда эришган ютуқларини акс эттиради. Бу ерда революцион ўтмиш музейи ўн йилдан кўпроқ вақтдан буён ишламоқда. Унинг заллари ҳамиша гавжум.

Бу ерда Венгрия Совет Республикаси ғалабасининг биринчи кунида В. И. Ленинга юборилган радиограмманинг, шунингдек Москвадан юборилган радиограмманинг нусхаларини кўриш мумкин. В. И. Ленин, бутун рус пролетариати бу радиограммада ўз венгер қардошларининг тарихий ғалабасини табриклаган эдилар.

● Социалистик Вьетнам машинасозлари аҳолининг рўзғор электр асбобларига бўлган эҳтиёжини иложи борича тўлароқ қондиришга ҳаракат қилмоқдалар. Тхайбинь вилоятидаги электромеханика заводи вентиляторларнинг янги моделини тайёрлашни ўзлаштирди. Бу йил корхона бундай маҳсулот ишлаб чиқаришни анча кўпайтиради. Суратда: тайёр маҳсулот сифатини текшириш.

ВИА — ТАСС фотоси.

СОВЕТ — АМЕРИКА МУЗОКАРАЛАРИНИНГ НАВБАТДАГИ ДАВРАСИ

ЖЕНЕВА, 18 май. (ТАСС). Бугун бу ерда ядро синовларини тўхтатиш масалалари билан шуғулланувчи экспертлар Совет — Америка музокараларининг навбатдаги даврасини очилди. Америка томони ядро синовларини батамом тўхтатиш тўғрисида кенг миқёсли музокаралар бошлаш ҳақида бир битимга келишга ҳозирча тайёр эмаслигини аввалги давралар кўрсатган. Совет делегациясига СССР Атом энергиясидан фойдаланиш давлат комитетининг раиси А. М. Петросьянц бошчилик қилмоқда. Мудофаа министрининг атом энергияси масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Роберт Баркер АҚШ делегациясининг бошлиғидир.

ТАРИХИЙ ИМКОНИЯТ

● ПАРИЖ. Француз коммунистлари ядро қуролини батамом тугатишни ёқлаб чиқмоқдалар ва шунинг учун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг таклифи инсоният учун тарихий имкониятдир, деб ҳисоблайдилар. Бу ҳақда Компартия активистлари билан кеча Дижонда бўлиб ўтган учрашувда ФКП Бош секретари Жорж Марше айтди. Совет ташаббуслари, деб таъкидлади у, 2000 йилгача барча ядровий ва химиявий қуролларни тугатишга, қурол-яроғларнинг оддий турларини қисқартиришга қаратилган.

НОРОЗИЛИК ҲАРАКАТИ

● НЬЮ-ЙОРК. «Нью-Йорк портида ядро ракеталарига йўл йўқ!» — ана шундай шиор остида бу ерда якшанба куни Пентагоннинг Нью-Йорк портини АҚШ ҳарбий-денгиз кучларининг ядровий базасига айлантириш йўлидаги уринишига қарши норозилик ҳаракати ўтказилди. Бир қатор урушга қарши ташкилотларнинг активистлари елканли қайиқда Стейтен-Айленд ороли яқинида якорда турган «Айова» линкори томон йўл олдилар. Унинг бевосита яқинида тўхташиб, улар мана шу ҳарбий кема порт акваториясидан чиқиб кетишини талаб қилишди. «Пентагоннинг Нью-Йорк портида ядровий базани яратиш режалари на ҳарбий, на сиёсий нуқтаи назардан бирон бир асосга эгадир», — деди ядросиз Стейтен-Айленд учун коалиция вакиласи Кэти Уотерс.

СЎНГГИ СОАТДА

● БУДАПЕШТ. Бугун Сегеда шаҳрида Венгрия кооператорларининг республика слёти тугади. Слёт «Қуролсизланиш учун, ядросиз дунёни барпо этиш учун» шиори остида ўтди. Бу слёт бутун мамлакат бўйлаб ўтаётган тинчлик ва дўстлик ойлиги доирасида ташкил этилди. Делегатлар тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун кураш шиорлари остида ўтган митинглар ва намойишларда иштирок этдилар. Улар Совет Иттифоқининг қуролсизланишга, халқлар ўртасида ишончни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббусларини астойдил қўллаб-қувватлашларини айтдилар. СССРнинг тинчликсевар таклифлари совет халқининг сайёрамиз келажаги учун чуқур масъулиятни ҳис этаётганлигидан далолат эканлиги таъкидланди.

● ЖАКАРТА. «Кракатау стил» компанияси металлургия заводининг цехларидан бирида (бу завод ғарбий Ява вилоятидаги Чилегон шаҳрида жойлашган) техник сабабларга кўра газ қувурида портлаш юз берди. Антара агентлигининг хабар қилишича, портлаш натижасида бир неча ишчи жароҳатланди. Цехда ишлаш вақтинча тўхтатиб қўйилди. Металлургия соҳасидаги мутахассислар ва хавфсизлик хизмати вакилларидан тузилган комиссия қўпорувчилик белгиларини топа олмади.

● ТОКИО. Ўтган ҳафта Тинч океанидаги Фиджи деган кичик бир давлатда ҳарбий тўнтариш натижасида ҳокимият тепасига келган янги ҳукуматга бўйсунмаслик кампанияси авж олиб кетган. Кйодо Цусин агентлигининг хабар қилишича, мамлакатда бугун кўпгина магазинлар беркитиб қўйилди. Ягона аэропорт порти ишламаяпти. Бундан олдин Фиджи аҳолисининг тахминан ярмини ташкил этувчи ҳинд жамоаси раҳбарлари ҳукумат тўнтаришига қарши умумий норозилик забастовкаси ўтказишга чақирган эди.

Мамлакатнинг асосий экспорт маҳсулоти — шакарқамиш етиштирувчилар, башарти, ҳокимият қамоққа олинган қонуний ҳукуматга қайтариб берилмас экан, ҳосилнинг ҳаммасини куйдириб юбориш билан дўқ қилдилар. Кйодо Цусин агентлигининг хабарларига кўра, қуролли кучларнинг қўмондонлиги резервдаги кучларга доимий армия бўлинмаларига қўшилиб, норозилик намойишларини бостиришга тайёр бўлиб туришни буюрган.

● Ҳозирги вақтда Никарагуанинг кофе плантацияларида янги ҳосил учун қизғин кураш бормоқда. Бу кампанияда маҳаллий аҳоли, Сандино халқ армияси жангчилари билан бирга бошқа мамлакатлардан келган минглаб кўнгиллилар ҳам иштирок этмоқдалар. Улар қаторида социалистик мамлакатлар — Совет Иттифоқи, Болгария, ГДР ва бошқа мамлакатлар вакиллари ҳам бор. Улар Сандино номидаги бирдамлик бригадаси составида ишламоқдалар. Суратда: бирдамлик бригадаси аъзолари Матагальпа шаҳарчаси кўчаларида.

БТА — ТАСС фотоси.

АВТОМОБИЛСИЗ КУН

ВАРШАВА, 18 май. ТАСС мухбири Андрей Першин хабар қилади: атроф муҳитни муҳофаза этиш ташаббускорларини бирлаштирган жамоат ташкилоти — Польша экология клуби бугунги душанбани «автомобилсиз кун» деб эълон қилди. Автомобиль эгаларига машиналарни гаражда ёки бошқа сақлаш жойларида қолдириб, ишга ёки ўзга юмушларга пиёда бориш, жамоат транспорти ёки велосипеддан фойдаланиш таклиф этилди. Клуб аъзоларининг ҳисоблашларича, Варшава ҳамда бошқа поляк шаҳарларида ҳаводаги машиналардан чиққан газни кескин камайтириш учун баҳорда ва ёзда ўзига хос «енгиллатиш кунлари» зарур.

Ўтган якшанба куни пойтахт паркларига ва яшил массивларга велосипедда сайр этишнинг ташкил қилиниши «автомобилсиз кун»нинг дебочаси бўлди. «Машиналар газы ва шовқинидан узоқроқ бўлайлик» — бу сайрнинг шиори бўлди. Велосаёҳатда қатнашган юзлаб варшаваликлар шаҳардаги автомашиналар ҳаракатига халақит бермай юриш мумкин бўлган мавжуд велосипед йўлкалари билан танишдилар.

Варшава экология клуби «автомобилсиз кун» ўтказиш ташаббусини кўтариб чиққанида, бу ташаббус шу қадар ёппасига ва тез муваффақият қозонишга, ҳамма машиналар гаражларда ва сақлаш жойларида қолдирилишига умид қилмаган эди. Ташаббускорлар жамоатчилик эътиборини атроф муҳитни муҳофаза қилиш проблемаларига жалб этиб, одамларни уларнинг ҳар бири бу олижаноб ишга баҳоли қудрат ҳисса қўша олишларига ишонтиришни истайдилар.

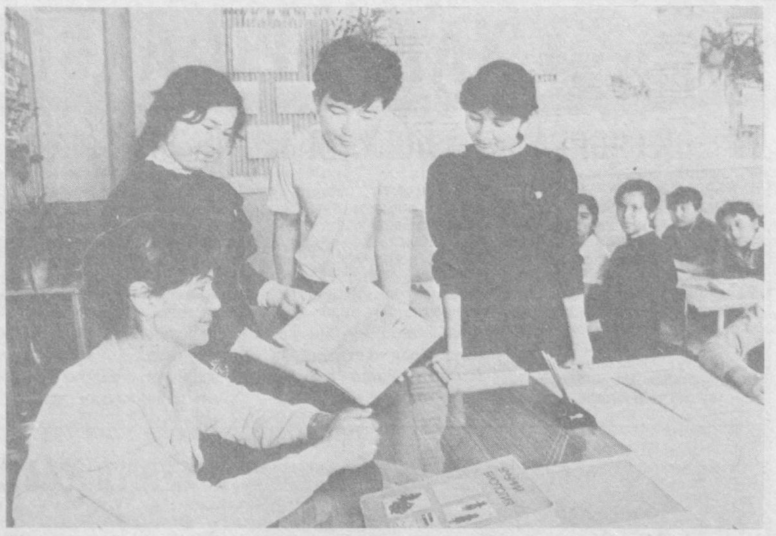

МЕҲР БИЛАН, МАҲОРАТ БИЛАН

МАСТУРА

Мастурани биз ўз хонасида ўқувчилари даврасида учратдик. Улар яқинда бўладиган «очиқ дарс»га тайёргарлик кўришаётган экан. Дид билан безатилган бу хонада ҳамма нарса ислоҳот талабларига жавоб бера олади. Жонли бурчакдаги аквариумларда турли балиқлар, қафасларда қушлар, синф деворларида «Табиатни эъзозланг», «Атеист бурчаги», «Мактаб ислоҳоти амалда» каби стендлар. «Синф бурчагида» эса Мастура раҳбарлигидаги 8 «Г» синф комсомол отрядининг фаолияти ёритилган. Турли тарқатма материаллар, кўргазмали ўқув қуроллари саранжом-саришта.

Биз Чилонзор районидаги 232-мактабнинг ўқитувчиси Мастура Сулайманова ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз. Мастура шу мактабда ўн бир йилдан буён ишлайди. Гап шундаки, илгарилари биология кабинетига ёлчишмаган эди. Ўтган йили у мана шу масалани педагогика совети йиғилишига қўйди. Унинг таклифи маъқулланди. Мактаб маъмурияти томонидан кабинет учун алоҳида хона ажратилди. Кейин у хонани жиҳозлаш борасида ўқувчилар билан суҳбатлашди. Бу ишга жамоатчилик асосида ота-оналар ҳам жалб қилиндилар. Шу тариқа кўргазмали қуроллардан фойдаланиб, дарс ўтиш учун барча қулайликлари бўлган шинамгина кабинет ташкил этилди.

Мастура Сулаймонованинг дарс ўтиш методикасида ҳам ўзига хос янгиликлар бор. У китобдаги темани ўргатиш билангина чекланмайди, уни ҳаётдан олинган аниқ мисоллар билан бойитади. Газета, журналлардан, «Қизил китоб»дан қизиқарли материаллар тўплайди ва ўқиб беради. Иложи борича ўқувчига чуқурроқ билим беришга ҳаракат қилади.

Хонага кирганимизда бурчакдаги телевизор диққатимизни тортди. Мастура изоҳ берди:

— Марказий телевидениенинг иккинчи программаси орқали бериладиган ўқув кўрсатувларидан биология дарсига ўз дарс соатларимизни мослаштирганмиз. Мен бир тема юзасидан дарс ўтиб бўлишим билан телевизорни қўяман, ўқувчи ҳозиргина олган назарий билимни кўрсатувдаги жонли мисоллар янада мустаҳкамлайди.

Мастура ўз фанига оид диафильмлар, ҳужжатли киноленталардан ҳам унумли фойдаланади. Натижада биология ўқитиладиган синфларда бу фанни яхши ўзлаштиришмоқда. Ўзи раҳбарлик қилаётган синф ўқувчилари эса биология билан бирга бошқа фанлардан аъло ва яхши баҳоларга ўқимоқдалар.

Мактаб маъмуриятининг фикри билан қизиқдик.

— Мастура ўқувчиларини худди ўз фарзандларидек севади, улар учун жон куйдиради, — дейди мактаб директори Галина Алексеевна Кириллова. — Ота-оналар билан доимо яқин алоқада бўлади, ҳар бир нарсани улар билан бамаслаҳат ҳал қилади. Бу — яхши натижалар бермоқда.

Ҳа, ҳар бир ўқувчиси унинг ўз фарзандидек азиз, она фарзанди тақдирига бефарқ қарай олмаганидек, у ҳам ўқувчилари тақдирига бефарқ қарай олмайди. Яқинда ўқувчиларидан бирининг чекишга ружу қилаётганидан огоҳ бўлиб қолган Мастура, дарҳол бунинг олдини олишга киришди. У боланинг ота-онаси билан учрашди. Уни бола сигарета учун пулни қаердан олаётгани қизиқтирарди. Маълум бўлишича ота ҳам, она ҳам яқин орада унинг қўлига пул беришмаган. Лекин мактабнинг шундай ёнгинасида шиша идишлар қабул пункти ишлар экан. Ўқувчилардан баъзилари бўш вақтларида шу ерда ишловчи савдо ходимларига яшикчаларни тахлаш, ортишга қарашиб туришар ва «иш ҳақи» ҳам олар эканлар. Мастура буни шундай ташлаб қўймади. Қабул пунктидаги киши билан суҳбатлашди. А.нинг ўзи билан бир неча бор суҳбат ўтказди ва бу зарарли одатдан сақлаб қолди.

Мастура чекишнинг зарари ҳақида ўқувчиларга ёздираётган рефератлар ҳам бу иллатнинг илдиз отишига йўл қўймади. Ёш ўқитувчининг тарбия соҳасидаги ана шу ишлари мактаб педагогик коллективини қувонтирмоқда.

— Менимча,— дейди М. Сулаймонова биз билан суҳбатда,— ҳар бир ўқитувчи даврнинг бугунги талабини чуқур тушуниб олиши керак. Бу эса муаллимнинг ўзи чуқур билимли бўлиши, янгиликни тез илғаб олиши ва юриш-туришидаги, ўзига ҳамда ўқувчиларга бўлган талабчанлигида акс этиши лозим.

Ишда ўзининг ана шу сўзларига амал қилади. Шунинг учун ҳам унинг талабалари район, область олимпиадаларида актив иштирок этадилар. Шу йил февраль ойида бўлиб ўтган олимпиадада Н. Шониғматова биринчиликни олди. У бу ютуқни 3 йилдан буён қўлдан бермаяпти. Шу кунларда М. Сулаймонова 10 нафар ўқувчиси билан район бўйича ўтказиладиган «Биологлар» конкурсига қатнашишади.

— Таълим-тарбияни ҳозирги талаблар, янги босқичга кўтариш учун ишни биз ҳам қайта қуришимиз лозимлигини яхши биламиз, — дейди у,— программада кўрсатилган темалар бўйича дарс ўтказиб кетавериш энди кетмайди. Болаларга чуқур ва пухта билим бериш учун ўқитиш ишларига комплекс ёндошмоғимиз, ўқув қуроллари кўргазмали воситалардан янада кенгроқ фойдаланиш зарур. Ўқувчиларнинг фикрий доирасини тинмай кенгайтириш уларни ҳар бир фанга мажбуран эмас, балки чинакамига қизиқтириш билангина мақсадга эришиш мумкин. Бу эса жуда машаққатли, доимо изланишни талаб қиладиган мураккаб ва масъулиятли иш.

Мастура ҳақ гапни айтди. Ҳозирги қайта қуриш даврида ҳар бир иш машаққат, қунт ва чинакам изланишни талаб этади, хусусан таълим-тарбияда ҳам. Энди юзаки дарс ўтиш, ўқувчиларга саёз билим бериш ёшларнинг келажагига қанчалик зарар келтиришини кўпчилик тобора чуқурроқ ҳис этмоқда. Шунинг учун ҳам қайси фан бўлишидан қатъий назар, уни ўқувчилар тўлиқ ўзлаштирсин, дарс соатлари беҳуда ўтмасин. Ўқитиш ишларида тўпланаётган илғор тажрибалар дадиллик ва тезкорлик билан оммалашсин. Шу жиҳатдан Мастура Сулаймонованинг тажрибаси ҳам эътиборга сазовордир.

М. ШАРИПОВА.

● СУРАТДА: М. Сулаймонова ўқувчилари даврасида.

А. Зуфаров фотоси.

А. ҚАҲҲОР ТАВАЛЛУДИНИНГ 80 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

АДАБИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Акмал Икромов районидаги В. И. Ленин номли 116-мактабда атоқли ёзувчи Абдулла Қаҳҳор таваллудининг 80 йиллигига бағишланган адабий конференция бўлиб ўтди.

Конференцияни мактабнинг ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси Ж. Тўхтаев очди. Ўқувчилардан Н. Қурбонова, З. Ойmуҳамедова, М. Абдуллахўжаева, Д. Ризаева, К. Раҳимов, Б. Иброҳимовлар «А. Қаҳҳор—етук ҳикоянавис драматург» мавзуида гапирдилар. Болалар А. Қаҳҳорнинг «Айб кимда», «Бемор», «Асрор бобо» ҳикоялари, «Синчалак» повестидан парча ўқиб бердилар. Сўнгра драма тўгараги аъзолари ижросида «Шоҳи сўзана» комедияси намойиш этилди.

Кибриё Қаҳҳорованинг ёзувчи ҳақидаги хотиралари кекса педагог Б. Муслимов, филология фанлари доктори Н. Маллаев, район халқ маорифи бўлими мудири Й. Эргашев, мактаб директори Р. Абзаловларнинг Абдулла Қаҳҳорнинг ҳаёти ва ижоди тўғрисидаги фикр-мулоҳазалари тўпланганларда чуқур таассурот қолдирди.

Д. РИЗАЕВА.

ҲИММАТ

904-СЧЁТГА

Тошкент марказий телеграфи ходимлари ҳам пискентликларга ёрдам бериш ҳақидаги таклифни қўллаб-қувватладилар. 11-цехда Р. Холматов, И. Титкова, С. Носирбекова, В. Зайфуллин каби алоқачиларнинг ғайрати туфайли тўпланган 632 сўм пулга кийим-кечаклар, ўқув қуроллари сотиб олиниб, сув тошқинидан зарар кўрган оилаларнинг фарзандларига жўнатилди.

М. ДАМИНОВ.

* * *

Пойтахтдаги тажриба-механика экскаватор ремонти заводи коллективи сув тошқинидан зарар кўрганларга ёрдам кўрсатиш мақсадида кўчма вагонлар ишлаб чиқаришни янада кўпайтирмоқда. Завод ишчилари шу кунгача пискентликларга 30 дан ортиқ кўчма вагонлар элтиб беришди. Бу кўрсаткич май ойи охиригача 100 тага етказилади. Шунингдек коллектив 300—350 сўмлик эҳтиёт қисмлар жўнатишни ҳам планлаштирган.

У. МУҲАМЕДОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ●

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Физкультура коллективлари командалари ўртасида республика биринчилигининг навбатдаги тур ўйинлари бўлиб ўтди. Чемпионатда якка пешқадамлик қилаётган Чирчиқнинг «Селмашевец» командаси бу сафар Тошкентнинг «Старт» коллективини қабул қилиб, 2:1 ҳисобида ғалабага эришди ва ўз мавқеини янада мустаҳкамлаб олди. Чирчиқликлар 11 ўйиндан сўнг 19 очко жамғаришди. Биринчиликда иккинчи ўринда келаётган Фарғонанинг «Автомобилист» командаси ҳам сафарда «Химик» футболчиларини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратиб, очколарини 17 тага етказишди. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд қилинди. «Умид» — «Автомобилист» Т — 1:0, «Геолог» — «Норин» — 3:4, «Кинап» — «Автомобилист» Ғ — 3:2, «Гулистончи» — «Оқмангит» — 5:2, «Ҳисор» — «Кооператор» — 1:1, РФОСММ — «Строитель» — 5:1, «Техник» — «Колхозчи» — 4:1.

* * *

Область чемпионатининг олтинчи тур ўйинида Қибрайнинг «Бинокор» командаси Чирчиқнинг «Чимён» футболчилари билан учрашиб 1:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Оққўрғонликлар эса Чиноэнинг «Кооператор» коллективини 2:1 ҳисобида енгишди. «Сплав» — «Водник» ўйини натижасиз, дуранг билан тугаган бўлишига қарамай ғалаба «Водник» командасига берилди. Сабаби, шу кунги ўйинда Чирчиқ шаҳри командасида огоҳлантирилган ўйинчи майдонга тушган эди. «Металлург» — «Шахтёр» ўйинида 2:0 ҳисоби қайд қилинди. «Спартак» — «Автомобилист» ўйини эса командалар ўйинчилари ҳамда судья У. Саидхонов томонидан йўл қўйилган катта хатолар учун тугалланмай бошқа кунга кўчирилди. Айни кунда область футбол федерацияси мазкур ўйиндаги йўл қўйилган хатоларни кўриб чиқиб, ҳар икки команда ҳамда ўйин судьясига жазоларни белгиламоқда.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

УСТАЛАР ЯРАТГАН НАФОСАТ...

ЛАГАН, ҚОСА, ПИЁЛА, ҚЎЗАЛАР, ГУЛДОНЛАР, ҚОНФЕТ ИДИШЛАРИ, МЕВАЛАР СОЛИНАДИГАН ТАҚСИМЧАЛАР, ЧОЙ ВА ОШХОНА СЕРВИЗЛАРИ, ЛИКОПЧАЛАР...

БУЛАРНИНГ ҲАММАСИНИ РАССОМ-КУЛОЛЛАР ОДДИЙ МИРИШКОР ҚЎЛЛАРИ БИЛАН ЯСАГАН.

ЎЗБЕК МИЛЛИЙ АМАЛИЙ САНЪАТИ АНЪАНАЛАРИ АСОСИДА ЯРАТИЛГАН, ГУЛ ВА НАҚШИН ТАСВИР ТУШИРИЛГАН СОПОЛ БУЮМЛАР АЖОЙИБ СОВҒА ҲАМДА ЗАМОНАВИЙ КВАРТИРАЛАРНИНГ ЎЗИГА ХОС БЕЗАГИ БЎЛА ОЛАДИ.

КУЛОЛЧИЛИК БУЮМЛАРИНИ «ТАШХОЗТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДАН ХАРИД ҚИЛИШ МУМКИН.

«УЗХОЗТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТДАГИ ОБЛАСТЛАРАРО БАЗАСИ (телефон 45-37-24).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ХУСУСИЙ УЙЛАРДА ИСТИҚОМАТ ҚИЛУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА

ТОШКЕНТ «ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

ШАҲАР ВОДОПРОВОДИДАН ЖОН БОШИГА БИР ОЙЛИК СУВ ИСТЕЪМОЛИ НОРМАЛАРИНИ

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

ҳовли водопроводи кранидан — 2,3 $м^3$;
шаҳар канализациясига уланмаган (раковинали) ички водопровод трамоғидан — 3,0 $м^3$;
ўшанинг ўзи, шаҳар канализациясига уланган бўлса — 3,5 $м^3$;
шаҳар канализациясига уланмаган раковина, ванна ёки ҳаммоми бўлган ички водопровод тармоғидан — 5,3 $м^3$;
ўшанинг ўзи, шаҳар канализациясига уланган бўлса — 6,1 $м^3$;
шаҳар канализациясига уланмаган раковина, ванна ёки ҳаммом ва унитази бўлган ички водопровод тармоғидан — 6,8 $м^3$;
ўшанинг ўзи, шаҳар канализациясига уланган бўлса — 7,0 $м^3$;
унитаз ҳисобига — 1,5 $м^3$;

ҚУЙИДАГИЛАР МАВЖУД БЎЛСА:

ёзги душ — жон бошига бир ойда — 1,8 $м^3$;
(1 июндан бошлаб 1 сентябргача);
енгил автомобиллар — бир ойда — 1,8 $м^3$;
суғориладиган ер майдони — 1 мавсумда — $1м^2$га 1,8 $м^3$
(15 октябрга қадар).

Фақат Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ва «Водоканал» трестининг рухсати билан суғориш мумкин.

ТАРИФ: 1 $м^3$ сув учун — 0-40 тийин.
$1м^3$ канализация учун — 0-02 тийин.

ФОЙДАЛАНИЛГАН СУВ ВА КАНАЛИЗАЦИЯ ХИЗМАТИ ҲАҚИНИ ҲАР КВАРТАЛ ТУГАГАНИДАН СЎНГ 10 КУНДАН КЕЧИКТИРМАЙ ТЎЛАШ ЗАРУР.

ЁДИНГИЗДА БЎЛСИН: **фойдаланилган сув ва канализация хизмати ҳақи ўз вақтида тўланмаган ҳолларда водопровод қайта огоҳлантиришсиз беркитиб қўйилиши мумкин.**

Водопровод суви билан томорқа участкалари ва дов-дарахтларни суғориш, йўлаклар, майдонлар, хиёбонларга сув сепиш

ҚАТЪИЯН ТАҚИҚЛАНАДИ

Справкалар учун телефонлар: 56-62-45, 56-61-25.

Пискент район партия комитети район партия комитетининг биринчи секретари А. Йўлчиевга отаси

Йўлчи СУЛТОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Узмясомолспецавтотранс» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўртаовул автобазаси коллективи бирлашма бош директори Т. А. Акбердинга онаси

Майра Софьевна АКБЕРДИНАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ФАН—ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ЁНҒОҚЛАР ПАЙВАНД ҚИЛИНМОҚДА

Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институтида ёнғоқни кўпайтиришнинг янги усули ишлаб чиқилди. Майдонларга оддий ёнғоқ кўчатлари ўрнига пайванд қилинган қаламчалар ўтқазилади. Ўтказилган қатор тажрибалар ниҳолларнинг ўсиши бир йилга тезлашганини кўрсатди.

Мазкур технология Оҳангарон ўрмон хўжалигида қўллаnила бошланди. Гектаридан олинаётган ҳосил самарадорлиги 324 сўмни ташкил этмоқда.

●

ЎСИМЛИКНИНГ ЯНГИ ТУРИ

ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг шоличилик илмий-текшириш институти ходимлари соянинг «Ўзбекистон-6» деб номланган янги навини ишлаб чиқдилар. Мазкур ўсимликдан дон, озуқа сифатида фойдаланилади.

Янги ўсмлик механизация ёрдамида йиғиб олишга мўлжалланган бўлиб, касалликка кам чалинади. Ундан гектарига 35 центнердан ҳосил олиш мумкин. Бу йил бу ўсимликни кўплаб экиш, гектар самарадорлигини 220—240 сўмга етказиш планлаштирилган.

●

«ИВИН-ЯН» ҲОСИЯТИ

Ўзбекистон сабзавот, полиз ва картошкачилик илмий-текшириш институти олимлари томонидан ишлаб чиқилган «Ивин-ян» препарати картошка ҳосилдорлигини кўпайтиришга ёрдам бермоқда.

Препаратни қўлланиш технологияси жуда оддий: бир тонна уруғлик картошка экишдан олдин 30 литр препаратга бир сутка давомида ивитиб қўйилади. Натижада картошка туганаклари катталашиб, ўсиш жараёни тезлашади.

Ўтган йили Тошкент райони хўжаликларида ивитилган «Эртаги белорус» картошка нави 400 гектар майдонга экилган эди. Бунда уруғлиги ивитиб экилмаган картошкага қараганда гектаридан 40 центнердан кўп ҳосил олинди. Мазкур препарат билан ишланган уруғлик экилганда гектаридан олинадиган иқтисодий самара 340 сўмни ташкил этмоқда.

А. СИЗОВ.

ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК ПОЧТАСИДАН

МАҲАЛЛА ОТАХОНИ

Ҳамидулла Расулов Ватан ҳимояси учун Бўстонлиқдан тўғри Узоқ Шарққа отланди. У Владивостокда хизмат қилди. Полк мактабини тугатгач, чегара заставасида бўлинма командири вазифасига тайинланди. Сержант Х. Расулов қўл остидаги жангчиларни интернационал руҳда тарбиялар, дўст ва ҳамжиҳат бўлишларини талаб қилар, бу борада ўзи ўрнак бўларди. У қўмондонликдан ўзини Ғарбий фронтга жўнатишларини кўп марта илтимос қилди. Фашистлар Германияси тор-мор этилгач, иттифоқчи армиялар битимига содиқ бўлган мамлакатимиз Япония билан урушга кирди. 1945 йилнинг 8 августида Ҳамидулла Расулов Биринчи Узоқ Шарқ фронти 154-ўқчи дивизиясининг 190-полки составида япон милитаристларига қарши жанг бошлади. Унга душманнинг заставасини қўлга олиб, кейинда бораётган полкка йўл очиш топширилади. Тун ярмида у Стародубцев, Нургалиев, Иванов, Юлинков, Москаленколар билан чегарадан ўтиб, заставани эгаллади. Ана шу жасорати эвазига сержант Ҳ. Расулов «Жанговор хизматлари учун» медали билан мукофотланди.

Бўлиб ўтган жанглардан бири сира ёдидан чиқмайди. Туни билан бўлган жанг, тинимсиз ёққан ёмғир аскарларни ҳолдан тойдирганди. Ҳамидулла ака милтиғини ушлаган ҳолда душманини пойлаб ётиб, бирозгина мудради. Шу пайт ўқ овозидан чўчиб уйғонди-ю, устига гуп этиб йиқилган япон самурайини кўрди. Унинг қўлида ойсимон ханжар ялтираб турарди. У воқеани тезда англади... Самурай унга ханжар санчмоқчи бўлиб келаётганини сезган дўсти Иванов уни отишга улгурганди. Мана неча йилдирки, у ханжарни сандиғида сақлайди, ҳар сафар кўрганда ўша оғир, машаққатли кунларни эслайди, жангчи дўстидан абадий миннатдор бўлиб қўяди.

...Ҳамидулла ака урушдан қайтгач колхоз раиси, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатида директор ўринбосари, Тошкент медицина техникумида хўжалик ишлари бўйича директор ўринбосари ва Чирчиқдаги қатор корхоналарда ҳалол меҳнат қилди. Бир неча йилдирки, пенсияга чиқиб, кексалик гаштини сурмоқда. Аммо у уйда ўтиришни ўзига эп кўрмайди. Чирчиқ шаҳридаги Красногвардейск маҳалла комитети раиси, шаҳар халқ контроли комитетининг штатсиз инспектори, халқ суди аъзоси сифатида жамоат ишларини бажармоқда. Ўтган йили Ҳ. Расулов бошлиқ 66 кишидан иборат пенсионерлар пахта теримида иштирок этишди. У жамоат ишларидан бўш вақтларида боғбонлик билан шуғулланади. Бир неча йиллар илгари унинг боғида банан пишиб етилганлиги ҳақидаги мақола «Огонёк» журналида сурати билан эълон қилинди. Ҳозир ҳам боғда олма, нок, шафтоли, гилос, анжир, ёнғоқ дарахтлари ўсади. Анвойи ва хушбўй гуллар иси димоғингиздан кетмайди.

Ёши саксонга яқинлашиб қолган Улуғ Ватан уруши қатнашчиси ва меҳнат ветерани Ҳамидулла ака Расулов кўкрагини II даражали Улуғ Ватан уруши ордени, «Германия устидан қозонилган ғалаба учун», «Япония устидан қозонилган ғалаба учун» ва бошқа қатор медаллар безаб турипти.

Қ. АХМЕРОВ,
СССР Журналистлар союзи аъзоси, профессор.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ПЕНСИЯГА ЧИҚДИ... ЛЕКИН

БОРИС Юшуваев 60 ёшга тўлди. Шу умрдан 45 йилини сартарошлик касбига бағишлади.

Ҳа, уни ҳамма Борис ака дейди. Ўн йиллаб унинг меҳнатидан баҳраманд бўлаётган юзлаб кишилар Борис аканинг фамилиясини биринчи марта эшитаётган бўлишлари ҳам мумкин. Бу одам улар учун Борис ака, холос. Оддийгина муносабат. Лекин ниҳоятда самимий. Бу самимиятни яқинда унинг 60 ёшлик юбилейини ўзига хос нишонлаган Тельман номли маҳалла клубида бўлиб ўтган тантанада ҳам кўриш мумкин эди. Клубга қўшни Шчорс номли ва «Ҳурматли» маҳаллаларнинг вакиллари ҳам келишди. Бу маҳаллалар Киров районида, «Ғалаба» боғи ёнида жойлашган. Борис ака шу ердаги 144-сартарошхонада меҳнат қилади. Бу атрофда яшайдиган одамларнинг кўпи уни хушмуомала инсон, қўли гул уста, деб тан олганлар. Шчорс номли маҳалла комитетининг раиси Шукур ака Тўлаганов Борис акани қутлуғ ёши билан табриклаб, унга тўн кийдириб, қийиқча боғлаганида гулдурос қарсаклар янграгани ана шу ҳурмат ифодаси бўлди.

Б. Юшуваев юздан ортиқ шогирдлар тайёрлаган устоз. У пенсияга чиқиб, мудирлик лавозимини топширди, лекин уста-сартарошлик ва устозликни, ўзини эъзозлаган одамларга сидқидилдан хизмат қилишни давом эттираяпти.

А. Зуфаров фотоси.

БУГУН НАВБАТДАГИ ҚАБУЛ

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчи Совет навбатдаги қабулни бугун соат 17.00 дан бошлаб ўтказади. Бу сафар қабулни Тошкент шаҳар Киров район 2-нотариал контораcининг мудири Мавжуда Мамадалиева бошқаради ва меҳнаткашларни қизиқтирган саволларга жавоблар қайтаради.

Жамоатчи Совет қабулхонаси Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган. Телефонлар: 33-40-48; 32-53-54.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИ СОВЕТ ҚАБУЛХОНАСИ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«БОШПАНАСИЗ АВТОСТАНЦИЯЛАР»

27 ФЕВРАЛЬ, 1987 ЙИЛ.

Қатор автобус тўхташ жойларида соябонларнинг йўқлиги, хусусан автобус қайтадан охирги бекатларда бундай соябонларнинг қурилмаганлиги юқоридаги сарлавҳали мақолада кўрсатиб ўтилган эди.

Шаҳар Совети ижроия комитети барча пассажир транспортларини ривожлантириш ва координациялаш бошқармасининг бошлиғи С. Р. Раҳмоновдан олинган жавобда танқидий хабарда кўрсатилган эътирозлар тўғри эканлиги тан олинади.

Шаҳар ижроия комитети пойтахтимиздаги қатор корхоналар билан келишилган ҳолда соябонлар қуриш тадбирларини амалга оширмоқда. Хабарда кўрсатилган 1-Қорасув массивида соябон қурилди. Куйбишев район Совети ижроия комитети бу ерда диспетчерлик пункти учун бино ажратиш масаласини ҳал қилиб бергач, 21, 63, 73, 88-маршрутлардаги автобуслар янги қурилган автостанциядан қатнайдилар.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 22 майда чиқади).

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
(«Ташкентская правда»)
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и Областного Совета Народных депутатов

Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент Ленинград кўчаси, 32

Р. 15855. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64684. В. 1575. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12